Yarım Ay

No 82

15 Krş.

1 Temmuz 1938

◆YARIM AY◆

15 Günde Bir Çıkar Edebî - ilmî - ictimaî Mecmuadır.

İdare Merkezi: İstanbul, Sirkeci Ebussuud Caddesi No. 1-3

RESİMLİ AY MATBAASI T. L. ŞİRKETİ.

Abonman Şartı: Türkiye için { 6 Aylığı: 175 Kr. / 12 „ 350 Kr. } Ecnebî için { Yıllığı 1 İngiliz Lirası

Telefon: **23607** *Telgraf adresi:* **Resimliay** *Posta Kutusu:* **629**

Rica: 1) İdare işlerine ait muhaberelerin; **Resimli Ay Matbaası T. L. Şirketi İdare Müdürlüğü**
Yazı " " " : " " " Yazı "
Bilmece " " " : " " " Bilmece Memurluğu
adreslerine yazılması.

2) Bilmece zarflarına 6 kuruşluk pul yapıştırmağa lûzum yoktur; bunların zarflarını açık gönderiniz, o zaman yalnız 1 kuruşla gelir.

Yüzdeki çil, sivilceleri, bayanların doğum lekelerini giderir

Atletik hututunuzu muhafaza ediniz

Şişmanlıkla mücadele ediniz ve bunun en iyi çaresi olan **SHORT LINIA** yı giyiniz. Daimi masajının tesirile yağlı tabakayı giderir. Hususî elâstikî bir trikodan yapılmış olan **SHORT LINIA** adi bir külot gibi yıkanır.

Fiyatı: 10 liradan itibaren.

Satış yeri yalnız:

J. ROUSSEL

Paris, 166 Bd. Haussmann
İSTANBUL, Beyoğlu
Tünel meydanı 12 No. lu.
Mağazamızı ziyaret ediniz veya 20 No.lu tarifemizi isteyiniz.

ÇOCUK

Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından neşrolunur, en mükemmel ve en faydalı çocuk mecmuasıdır. Yavrunuza behemhal alınız!

RESİMLİ AY

Haziran 1938 - Sayı 28

En çok okunanan ve sevilen yazıcılarımızın: Birçok MAKALE - HİKÂYE - RÖPORTAJ - TERCÜMELERİ ve ROMANLARI ile BOL RESİMLİ olarak çıkmıştır.

—Mutlaka Alıp Okuyunuz!—

Temmuz 1938 — Sayı 29 büyük bir itina ile hazırlanmaktadır.

"Resimli Ay„ Türkiyenin En Olgun Aylık Mecmuasıdır.

Halka, sıhhati ile alâkadar o masın öğütleyen, hastalıklara karşı alınacak ilk tedbirleri öğreten (Lokman Hekim) adlı güzel bir aylık mecmua neşreden:

Dahilîye Mutehassısı

Dr. Hafız Cemal

LOKMAN HEKİM

Pazardan başka günlerde öğleden sonra saat (2 tan 6 ya) kadar İstanbulda Divanyolunda 104) numaralı hususi kabinesinde hastalarını kabul eder. Salı, cumartesi günleri sabah saat (9 - 12)ye kadar hakikî fıkaraya bakar Kışlık Telefon: 21044 Muayenehane ve ev telefonu 22398.

Okuyucularımıza sayın doktoru ve değerli mecmuasını tavsiye ederiz.

ANA

AYLIK AYLE MECMUASI

Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından çıkarılan bu dergide, her aileyi pek yakından ilgilendiren konular üzerine, en kuvetli kalemler tarafından yazılmış mekaleler, hikâyeler, elişleri ve moda örnekleri vardır.

Altıncı sayısı çıkmıştır; Yedinci sayı 15 Temmuz 1938 de çıkacaktır. Şimdiden kitapçı ve gazetecinize sipariş ediniz!

DİKİŞ MAKİNASI →

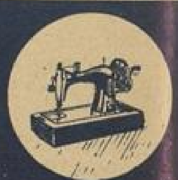

BİSİKLET →

GRAMOFON →

VE BİLUMUM MAKİNA ALETLERİNİZİ

YALINIZ

ZYGOMALA

MAKİNA YAĞI İLE

YAĞLAYINIZ

AŞMA ALTI, VOLTO HAN N: 9
TEL. 22878 ISTANBUL

ROMANYA KIRALI MAJESTE KAROL'un İSTANBULU ZİYARETİ VESİLESİYLE

Eski Moskova Sefiri
Galib Kemali SÖYLEMEZOĞLU

Bu sabahki gazeteler Romanya Kıralı ikinci Karolun, mütenekkiren Boğaziçine gelerek Büyük Önderimiz ile hususî bir mülâkatta bulunduklarını müjdelediler. Atatürk'ün kurduğu Türk Cumhuriyetinin dünya siyasetinde kazandığı yüksek mevkiin, gün geçtikce daha ziyade kuvvetlendiğini isbat eden bu mühim hâdise, vaktile dostluklara ne şekilde el uzattığımızı gösteren ve bizzat şahidi olduğum, şu garip vak'ayı hatırıma getirdi. Kıymetli bir askerimizin adını da rahmetle anmıya vesile olacağı için haz ile tekrar ediyorum:

İstipdat devrinin en parlak ve Hünkâra çatkın sefirlerinden Münir paşanın teşvikile Abdülhamit son zamanlarında - Balkanlarda en büyük ihtiras sahibi olan Bulgarlara karşı - kendine mahsus vesaitle bir ittifak akdine çalışmıştı. Hattâ Romanyayı ele almak için Münir paşa iki defa Bükreşe gelmişti. O tarihlerde ben orada Başkâtip idim. Meşrutiyetten tam bir sene evveldi. Temmuzun 14 ünde, maiyyeti seniye Erkânı Harbiyesi Müşiri olan Abdullah paşa, tarafı Şahaneden Kıral Karola ihda buyrulmuş murassa İftihar nişanını takdim etmek üzere bir heyetle Bükreşe gelmişti.

Alelusul, Sefir Kâzım beyle birlikte hemen Başvekil ve Hariciye Nazırı bulunan - Türk dostluğuyla meşhur - ihtiyar Stourdza'yı görmeye gittilerdi. İşte fecaat te ondan sonra başlamıştı...

Paşa, Stourdza'ya: "Memuriyetinin zahirî sebebi Kıral hazretlerine murassa İftihar nişanını takdim ise de, asıl mühim ve pek mahrem vazifesi, kendisi bir müddet evvel İstanbula geldiği zaman Zatışahane ile vaki mülâkat sırasında, Romanya ile Devleti Aliye münasebatından bahsederken; Romanya ile bir ittifakı askerî akdi imkânından dem vurması üzerine, Hünkârdan aldığı emir mucibince hazırladığı projeyi mahremane Kıral hazretlerinin tasvibine arzettikten sonra imzalanmasını temin olduğunu„ dinledikce hayretinden gözleri faltaşı gibi açılan Başvekile söylemez mi?..

Stourdza kendini toplamıya muvaffak olduktan sonra: "Aman mareşalım. Ben Zatişahaneye katiyen böyle bir teklif, hattâ imada bile bulunmadım... Balkanlarda menfaatleri müşterek olduğuna şüphe olmıyan iki devlet münasebatından bahsederken, gayet tabiî olarak: "şayet Bulgarlar Balkanlarda sulhu ihlâle teşebbüs ederlerse, Romanyanın menfaati Devleti Aliye ile beraber bunun önüne geçmekte olduğunu„ kemali samimiyetle söyledim. Mahzuz oldular, işte bu kadar. Bu sırada böyle bir müzakereye girişmekliğimizin imkânı yoktur„ demez mi...

Meğerse, o mülâkat sırasında tercümanlık vazifesini yapan merhum Galip paşa, Stourdza'nın sözlerini nasılsa ya yanlış naktetmiş veyahut Hünkâr onlara istediği manayı vermiş imiş... Fakat, işin kötüsü Bükreşe koca bir Müşir, çok mühim bir vazife ile vaktin Padişahı tarafından gönderilmiş bulunması idi. İşin içindeki yanlışlık anlaşılmış olmakla beraber Abdullah paşa: "Herhalde ben Hükümdarımdan aldığım emir üzerine bir ittifak projesiyle geldim. Kıral hazretlerini görüp mutlaka bu bapta müzakerede bulunmak mecburiyetindeyim„ demiş ve Kıralın emrine intizar edilmesi kararlaşmıştı. Etekleri tutuşan Başvekil meseleyi Kıral ile tetkik etmiş ve ertesi gün Birinci Karol, Abdullah paşayı Sinayadaki Peleş kasrinde saat 11de kabul ederek tam iki saat başbaşa görüşmüş, ve saat birde de hepimize resmî bir öğle ziyafeti vermişti. Tekmil hanedanı kıralî ve o tarihte Erkânıharbiye Reisi bulunan - şimdiki çiftci fırkası reisi mareşal - Averesko'nun dahi hazır olduğu bu ziyafette, Kıral - Abdülhamidin fevkalâde Elçisine karşı bir cemile olmak üzere - bir nutuk söyleyeceğini, ve paşanın da cevap vermesine müsaade ettiğini evvelce bildirtmişti. Nitekim, yemeğin sonuna doğru ayağa kalkarak "Bir müddetten beridir Zatı hazreti Şehriyarinin hakkımda göstermekte oldukları hakikî teveccüh ve samimiyetten dolayı son derece sevinç ve minnet duymaktayım. İki devlet arasındaki dostluk bağlarının daha ziyade sıkışması hakkındaki candan dileklerimi bu vesile ile tekrar eder, ve Zatı Şahanelerinin ve Devleti Aliyclerinin devamı saadetleri için kadehimi kaldırırım!..„ demişti. Abdullah paşa da: "Metbuu Müfahhamim Şevketlü padişahımız hazretleri ve Devleti Aliyeleri haklarında tarafı Haşmetanelerinden izhar buyrulan candan dostluk dileklerini İstanbula döndüğümde Zatı hazreti şehriyariye arzetmek benim için pek önemli bir vazife ve şeref olacaktır. Kadehimi, zatı haşmetanelerile haşmetlü kıraliçe hazretlerinin sıhhat ve afiyetleri.. Romanyanın saadeti için kaldırmaklığıma müsaadelerini dilerim.„ cevabını vermişti. Yemekten sonra kıral, Abdullah paşayı alarak, vaktile Abdülazizin (kendisi Eflak ve Bugdan prensi olarak İstanbula gelip arzı tazimat ettiği sırada hediye ettiği ipekli ve işlemeli kumaşlarla döşenmiş) şark salonuna girmiş ve tekrar bir saatten ziyade görüşmüş idi. Ne idik, ne olduğumuzu iyice anlatmak kasdiyle, şu acı satırları hicranla yazıyorum:

Bir ucu Balkanlardan Basra körfezine, öbür ucu Babülmendebe dayanan, Afrikanın şimaline de hâkim olmak itibarile üç kıtai âleme hakim bulunan 40 - 50 milyonluk koskoca Osmanlı İmpratorluğunun sabık iki eyaletini kırk yılda gülzare çevirip, hatırı sayılır bir kuvvete de sahip kılmış bulunan küçük Romanya kıralı, bu

— Arkası 21 inci sayfada —

ZORLU NİŞANLI

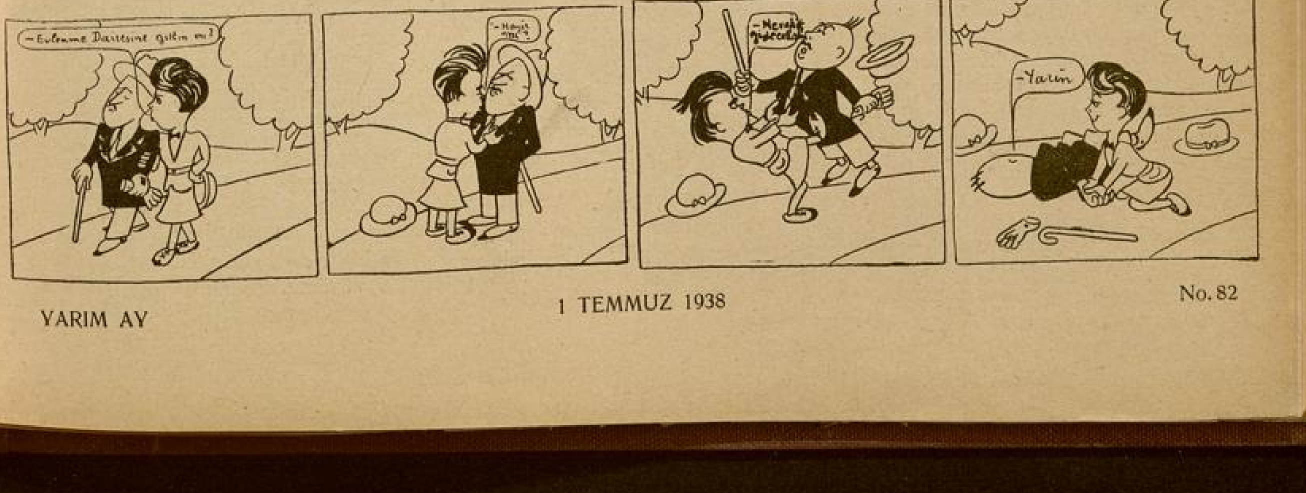

UCUZ ŞAPKA

Eskiden aba takkeler vardı, hamur gibi yuğurulur, her biçime girerdi. Bu, halk dilinde de meşhurdur: "Teptim keçe oldu, sivrilttim külâh!„ derler.

Şimdiki kadın şapka modaları da, bu aba takkelere döndü; geçen sene, yamyassı idi; bu sene, külâh oldular.

Ne yapalım, biraz da kendileri giysinler!

Oturduğumuz kahvenin önü işlekti; yanımdaki arkadaşa, sokaktan geçen kadınların şapkalarını gösteriyor :

— Bak; buna yakışmış!.. Buna, hiç yakışmamış!..

Diyor; ancak bekârların da yapabileceği bir kayıtsızlıkla gevezelik ediyor; hattâ alay edebilmek kuvvet ve cesaretini de kemdimde buluyordum.

Arkadaşım, benim sözlerime :

— Evet!.. Öyle!..

Gibi kısa cevaplar veriyordu.

Kahvenin önünden, kırmızı külâh şapkalı çok şık iki genç kadın geçiyordu :

— Doğrusu, bunların ikisine de yaraşmış... İkisini de açmış!

Fazla söyliyemedim, arkadaşım, elile ağzımı kapadı :

— Allahaşkına bu bahsı bırak... Yeter artık... İçime fenalıklar geliyor...

— Neden?

— Şapka bahsı, sinirlerime dokunuyor.

— Yani biçimleri mi hoşuna gitmiyor?

Kaşlarını çatmış, yüzünü buruşturmuştu; sesi, sinirden titriyordu :

— Şapka modaları yüzünden çektiklerimi ben bilirim.

Merakla sordum :

— Çok mu pahalıya maloluyor?

Dişlerini sıkarak güldü :

— Bilhassa ucuzları, daha çok pahalıya maloluyor.

Ben de gülüyordum :

— Evet, ucuz şey, daha pahalıdır. Çabuk eskir, yenilemek lâzımgelir.

Arkadaşım, benim kayıtsız gülüşüme için için kızmış gibiydi, ters baktı, yutkundu:

— Derdimi anlatamıyorum, benim korktuğum ucuzluk, büsbütün başka... Mekteplerde, Allah razı olsun, biçki, dikişte öğretiyorlar. Bir kadın, hayatta bu

Yazan :
MAHMUT YESARİ

bilgilerden istifade etmese bile, böyle bilgiler olduğunu da öğrenmesi, elbette faydasız değildir. Karım, merak etmiş, üstelik, şapkacılık ta öğrenmiş. Yaz başlangıcı idi; bunu, bana, müjdeledi :

— Kocacığım, bu yaz, öyle şık şapkalar yapacağım ki...

Arkadaşım, kendi haline kendi güldü :

— Birden anlıyamamıştım. Karım şapka yapmasını bildiğini söyledikten sonra, beni de temin etti :

— Birkaç şapka yapacağım, diye, sakın gözün korkmasın.. Öyle ucuza çıkacak, öyle ucuza çıkacak ki şaşıracaksın, parmağın ağzında kalacak..,

Arkadaşım, eliyle çenesini tutmuştu :

Karım şapkayı başına geçirdi, saatlerce aynanın önünde, kendine hayran kaldı

— Evet, hakikaten de öyle oldu, şaşırdım, parmağım ağzımda kaldı.

Cebinden küçük bir muhtıra defteri çıkardı, sayfalarını karıştırdıktan sonra okudu :

— "Nisan 14 - karım, bu gün beş lira istedi. Hepsini harcamıyacak amma, yanında bulunsun diye, İstanbula inip şapka hasırı arıyacak.„

Defteri masanın üzerine bıraktı, konuştu :

— Karımın, ancak ucu ucuna yetecek parayla sokağa çıkmasını, hele İstanbula inmesini istemem. Akşam, döndüğü zaman, çok sinirliydi. Hizmetçiyi payladı; mart muharebelerinden birinde yaralanmış gözü akık sevgili Tekiri odadan kovdu. Siniri biraz geçince :

— Dolaşmadığım, aramadığım yer kalmadı, istediğim gibisini bulamadım. Niyetim, birkaç örnek alıp hocama göstermekti. Yarın, yine ineceğim, Ve ertesi gün...

Arkadaşım, durdu, deftere baktı :

— «Nisan 15 - Karım, benden iki lira istedi. Dün aldığı beşin ikisini harcamış.»

Defterden gözlerini kaldırdı, konuştu :

— Hocasına göstereceği örnekleri ararken yorulmuş, pastacıya girmiş, muhallebicide oturmuş. Bir arkadaşına rastlamış, ona da ikram etmek icap etmiş... O akşam, eve döndüğü zaman, fazla sinirli değildi amma, suratı asıktı. Havanın yine müsait olmadığını anladım. Yemekten sonra, açıldı :

— Tam istediğim gibi bir hasır buldum. Kalite itibarile de fevkalâde. Yalnız, umduğum kadar ucuz değil, biraz pahalı... Fakat, benim hesabıma göre pahalı. Çünkü ben, çok ucuz bir şapka yapmak istiyordum, pahalı dediğim hasırı da alsam yine bir şapkacıdan hazır veyahut ısmarlama alacağım şapkalardan ucuz, çok ucuz olacaktır.

Arkadaşım, tekrar deftere bakıyordu :

— «Nisan 16 - Karım, bu gün benden cep harçlığı olarak iki ve şapka hasırı için de beş lira aldı.»

Elini defterin üstüne koymuştu :

— Karım, o akşam, eve neşeli dönmüştü. Bir çocuk gibi seviniyordu. Bir boru çiçeğine benzeyen şapka hasırını okşuyor, evirip çeviriyor; hasırın cinsini, kalitesini medhede ede bitiremiyordu. Sinirlenmesin, suratı asılmasın da gülsün. Ben de hasırı beğendim, ben de güldüm, neşelendim.

Gözlerini indirdi, defterden okudu :

— «Nisan 18 - Karım, bu gün, benden dört lira istedi. Şapka hasırını hocasına göstermek için İstanbula inecek.»

Elini tekrar defterin üstüne kapattı:

— Şapka hasırını alırken, ona bu hasırı bulup çıkaran tezkâhtar kıza, bir lira bahşiş vermiş. Bir arkadaşıyle pastacıda oturmuşlar. Kaç gündür, taban tepmekten çorapları de üzülmüş, birinin de ipliği kaçmış; kendine bir de çorap almış. Karım, eve, yine neşesiz geldi; hocasını bulamamış.

Defterden okudu :

— Nisan 21 - Karım, bu gün benden iki lira aldı; şapka hasırını göstermek için hocasına gidecek.»

Yüzüme bakarak konuştu :

Söyleyen Kalbimdir: XIX

YAZAN :

TEVFİK TANYOLAÇ

Âlem seninle ne kadar dolu!. Varlık, seni gösteren bir aynadır. Fakat buğulu bir aynadır.

Gözbebeklerim, en temiz aynan, ve kalbim, en sıcak yuvandır. Âlem seninle ne kadar dolu!.

Yanlış görmüyorum, bahçede salına salına dolaşan sensin. Kollarımın mukaddes yükü.. kollarımı bırakıp çiçeklerin kucağında uyuyan da yine sensin!.

Rüyadan bir hamak var.. bahçenin en düşünceli bir yerinde rüzgâr kanatlı hulyalar, onu tatlı tatlı sallıyorlar. Bu hamakta uyuyan peri sendin.. Rüya görüyorsun değil mi?. Yüzündeki tebessüm ne kadar ince.. gönlümü bağlayan bu tebessümün hayranı yalnız ben değilim.

Gecenin kadife muhafazası içinde birer yakut gibi parlayan güller de rüya görüyorlar. Güllerin de gördüğü sendin. Âlem seninle ne kadar dolu!.

Karşımda sık bir ağaçlık vardır. Ağaçların gölgeleri arasında bir kız düşünüyor. Bu ne güzel bir tablodur. Tablo uzaklaşıyor. Tablo uzaklaşa uzaklaşa küçük bir resimli kart kadar küçüldü, gölgeli yeşillikler bir göz halkası, kız da bir gözbebeği oldu. Bu kız, sendin!.

En temiz aynan gözlerim, en sıcak yuvan da kalbimdir.

Kalbimden çıkıp güllerin arasında salına salına gezen; güllerin rüyası, düşünen gölgelerin gözbebeği sen isen.. niçin kalbimde bir boşluk duymuyorum da kalbim, seni taşımanın gururu içinde emniyetle çarpıyor.

Eğer bu bahçende gördüklerim sen değilsen.. ve kalbim seni bu kadar kucaklamışsa, niçin göğsümü bir hançer gibi yarıp seni aramak için dışarıya atılmak istiyor. Göğsümdeki bu yanış ve özleyiş ne kadar hudutsuz.. Âlem seninle ne kadar dolu!.

Toprağa, göğe, denize bakınca seni görüyorum. Çiçeklerin güzel kokularında nefesini buluyorum. En masum yüzler, saffetini söyliyorlar. Fakat hiçbiri sen değil ve hiç birisi senden ayrı değil..

Billûr menşur, güneşin ışığını tel tel ayrı renklere böler. Adese, bütün bu ayrı renkleri kalbinde toplar ve bir tek renk olarak gösterir.

Ben, artık, tek renkli ışığın birçok renkleri olduğunu ve en karışık renk demetlerinin de bir tek renkten doğduğunu biliyorum.

Sen bana, kâh bir menşurdan süzülmüş, kâh bir adeseden geçmiş olarak görünüyorsun.

Bütün bu derinlik ve inceliklerinle seni kucaklayacağım. Bunu acı acı anlıyorum. Sen bir kâinatsın sevgili; bense...

Fakat bütün bu hiçliğe rağmen, davam, seni kazanmak ve kucaklamaktır.

Dudaklarını uzatmayan yalçın kayayı sarmak için, doğduğu gündenberi hamlelerini bırakmayan denize bak!. O, benim kadar sabırlı ve yılmaz değildir.

Ay, her zaman halesini yırtar, atar. Fakat hale, güzel aydan ayrıldı mı? Renk, yaprağına; koku, gülüne ne kadar vurgundur. İçim seninle ne kadar dolu, içim ne kadar sensin, bilsen...!

Seviyorum, unutma!. Bunlar, beyhude sözler;
Vücudum savrulsa da toprağım seni özler.

— Karım, akşam geç vakit eve gelmişti. Hocasını bulmuş, şapka hasırını hocası da çok beğenmiş. Fakat bu gün, hocanın çok işi varmış, aceleye gelip te maskara olmasın diye, bu gün biçmemişler; hasır, yarın biçilecekmiş.

Deftere göz gezdiriyordu :

— «Nisan 22 - Karım, bu gün benden üç lira aldı; şapka hasırının biçilmesi için hocasına gidecek.»

Konuşuyordu :

— Hoca, özene bezene hasırı biçmiş.. Çok şık bir örnek te seçmişler. Öyle güzel, öyle güzel olacakmış ki... Fakat hasırı kolalamak, tav etmek, cilâlamak için, jelâtin; ve bir de kurdelâ lâzımmış.

Defterden okuyordu :

— «Nisan 23 - Karım, bu gün benden cep harçlığı olarak iki, ve jilâtin, kurdelâ, ipek, tire vesaire için de beş lira aldı. Biçilen şapka hasırı dikilecek.»

Bıyık altından hüzünle gülüyordu:

— Hasır şapkanın dikilmesi, biçilmesi gibi, bir günde olup bitivermedi. Karım, ertesi, gün de İstanbula indi.

Defterden okuyordu:

— «Nisan 24 - Karım, bu gün benden üç lira istedi. Hocası, çok yorulmuş. Ona, bir pastacıda çay ikram etmiş... Yanlarında, iki arkadaşları daha varmış. Vapuru kaçırmamak için de otomobile binmiş.»

Arkadaşım, içini çekti:

— Şapkanın dikilmesi birkaç gün sürdü, karım, eve, kâh neşeli, kâh neşesiz dönüyor; yeni şık, ucuz şapkacığını hemen başına geçiremediğine üzülüp sinirleniyordu. Sırasıyle okuyayım.»

Deftere göz atmıştı :

— «Nisan 25 - Karım, bu gün benden iki lira aldı. Şapkanın dikilmesine yardım etmek için İstanbula inecek.»

«Nisan 26 - Karım, bu gün benden üç lira aldı. Şapkanın dikilmesine yardım etmek için yine İstanbula inecek.»

«Nisan 27 - Karım bu gün benden iki lira aldı. Şapkanın dikilmesine yardım etmek için, yine İstanbula inecek.»

Defteri kapadı, cebine koydu :

— Bundan sonrası için deftere bakmağa lüzum yok; çünkü, ezbere biliyorum. Yeni, şık, ucuz şapkanın dikilmesi bitti; eve geldi. Bende bir sevinç, bir alkışlamak ki sorma.. Karım, şapkayı başına geçirdi. Saatlerce aynanın önünde kendine hayran kaldı. Ertesi gün, şapkayı giyip sokağa, gezmeğe çıkacağı muhakkaktı. Garip değil mi, bir yere çıkmadı. Sıkıntılı tavırlarla evin içinde dolaştı, durdu. Bunun sebebini sormadım. Ertesi gün, kokusu çıktı. Bir terzi kadın, elinde bir paketle geldi. Meğer karım, bana, bir sürpriz hazırlıyormuş! Bana söylemeden yeni bir esvap ısmarlamış, yeni şapkasıyle asorti olarak giyecekmiş! Terzinin fatura yekûnunu şapka hesabına dahil etmiyeceğim. Biribirlerile her ne kadar bağlılıkları varsa da, insaflı oluverelim. Ne ise, ertesi gün, karım, yeni esvabını, yeni şapkasını giydi :

— Hocam, çok yoruldu; ona, çıkarıp ta para veremem. Küçük bir ziyafet olsun vermeliyim! dedi; benden on beş lira istedi. Onun neşesini kırmamak için, itiraz etmedim. Hoş itiraz etsem de elime birşey geçeceği yoktu ya. Yiğitlik bende kaldı.

Arkadaşım, masanın mermeri üzerine kurşunkalemle yazmağa başladı :

— Rakamlar iyice hatırımdadır. Cep harçlığı olarak otuz, şapka için on ve ziyafet için on beş lira almış oluyordu. Azizim, senin anlayacağın, bu «ucuz şapka», bana, tam elli beş liraya mal oldu. Ucuz şapkadan, nasıl ağzım yanmaz?

Avrupadan Şanlı Zaferle Dönen

SÜVARİLERİMİZİN

(YARIM AY) a BEYANATLARI

Yazan:
SELİM CAVİT

Eyüb Öncü çok sevdiği atının üstünde

Aslan yürekli Türk süvarilerinin yabancı memleket alânlarında kazandığı zaferler, her Türkün kalbini çok derin bir sevinçle doldurdu. Hepimizin göğsünü gururla kabarttı.

Türk süvarisi bu!. Elbette ki onlardan üstün olacaktı.

O süvariler ki vaktile umumî bir muhacereti doğurmuş, Viyana kapılarına kadar dayanmıştı. Mavi Tunada atlarını sulayan ecdadımızın çocukları bunlar..

Türk delikanlılarının bu defa bilhassa Romada kazandıkları büyük zafer: "Musolini Kupası„ müsabakası Almanya, İtalya, Romanya, İrlanda ve Yunan milletlerinin meşhur binicileri arasında, Türkün ata binmek hususundaki fıtrî kabiliyetinin üstünlüğünü bir daha meydana koydu ve Musolini Kupasını kazandık..

Musolini Kupası! 15 kilo ağırlığında altın bir kupa.. 11 bin liraya sigortalı bir maden parçası.. fakat onun değeri bu saydığımız kıymetten daha üstün.. çünkü, bir milletin en büyük adamının hediyesi bu!. Rakiblerimizi geride bıraktığımızı gösteren, zaferimizi Avrupanın alkışladığını ifade eden bir sembol... O kupanın üzerinde içiçe geçen dört keskin balta ve bu baltaların ortasında "Birlik kuvvettir„ ibaresi yazılı. Bu, İtalyanların sembolü imiş.

Bizimkisi de, ekib şefi Cevat Gürkanın pek güzel söylediği gibi: «Atatürkün parmağı!.» Bizim sembolümüz o!. O parmak ki,

Ekip Şefi Cevat Gürkan yazıcımıza anlatıyor

bizi gösterdiği her yolda zafer perisi ile kucaklaştırmış; refahın, saadetin, selâmetin kaynaklarına ulaştırmıştır. Allah ömrüne zeval vermesin Atamızın.. O bize daima gideceğimiz yolu göstersin.

***

Onların döndükleri gün, İstanbul bir bayram günü yaşadı. Cehennemî bir sıcak İstanbul sokaklarını yakıp kavururken, Galata rıhtımının üzerinde kadın erkek, çoluk çocuk, genç ihtiyar binlerce insan.. on binlerce vatandaş, Türk milletine maledilen büyük bir zaferi alkışlamak, bu zaferi bize kazandıran genç subayları kucaklamak.. doya doya öpmek arzusuyle toplanmış bulunuyordu. Ben de bunlar arasında idim. İtiraf edeyim ki vazife aşkımdan ziyade benim kalbim de aynı his, aynı heyecan, aynı arzu ve istekle çarpıyordu.

Bir müddet Almanlarlarda, bir müddet İtalyanlarda kaldıktan sonra bu yıl Türk süvarilerinin eline geçen Musolini kupası

Süvarilerimizi hamil Polonya vapuru, baştanbaşa donanmış olduğu halde rıhtıma yanaşırken rıhtım :

"— Yaşa!.. Varol!.

"— Atatürk çocukları sağolun!.

Nidaları ile sarsılıyordu.

Vazifede olan polisler, jandarmalar, inzibatı temin için halkı mütemadiyen geriye ittiği halde halk, tıpkı ağır ağır gayesine akan bir büyük nehir halinde sahile doğru akıyordu. Ben nerde kalmıştım bilmiyordum. En önde iken üçüncü dördüncü sıralara geçmişim. Kımıldanabilirsen kımılda... Yanımdaki kısa boylu adam şikâyet ediyor, önüne gelen uzun boylu levent polise yalvarıyordu :

"— Bay Polis. Ne olur bana yardım edin.. Süvarileri görmek istiyorum.»

Levent polis şöyle cevap veriyor :

"— Ben şu uzun boyumla onları görmüyorum. Sen nasıl görürsün?..»

Her tarafta aynı şikâyet sesleri :

"— Onları görmek istiyorum.. Yardım ediniz..»

Bu şekilde ne kadar bekledik bilmiyorum..

Bir müddet sonra süvariler halkın omuzları üstünde idi.. Onlara yanaşmak, onlarla konuşmak ne mümkün.. Herkes kendi derdinde veya onlar herkesin derdinde.. Soluğu dışarıda nasıl aldığımı bilmıyorum.. Yanımdakilerle beraber gittik.. daha doğrusu götürdüler.. çıktık.

"Yarım Ay„ okurları için onlardan bir randevu almak lâzım geliyordu. Bir otomobile atladım. Daha evvelden gideceklerini öğrendiğim Sipahi ocağı adresini şoföre vererek:

"— Çek.. dedim. Üstüm başım berbat olmuştu. Alnımdan şakaklarımdan terler boşanıyordu. Otomobil bana bir cennet kadar iyi geldi...

Şimdi Sipahi ocağına gelmiştik.. Bizden az sonra süvariler geldiler. Buradaki manzara evvelkinden çok daha içli, çok daha renkli idi...

Süvarilerimizin aileleri, anaları, babaları, eşleri, ablaları, kardeşleri, çocukları hep burada idi. Herkes kendinden olanı arıyor.. bulunca bir neş'e tufanı kopuyor... Birdüzüye sualler:

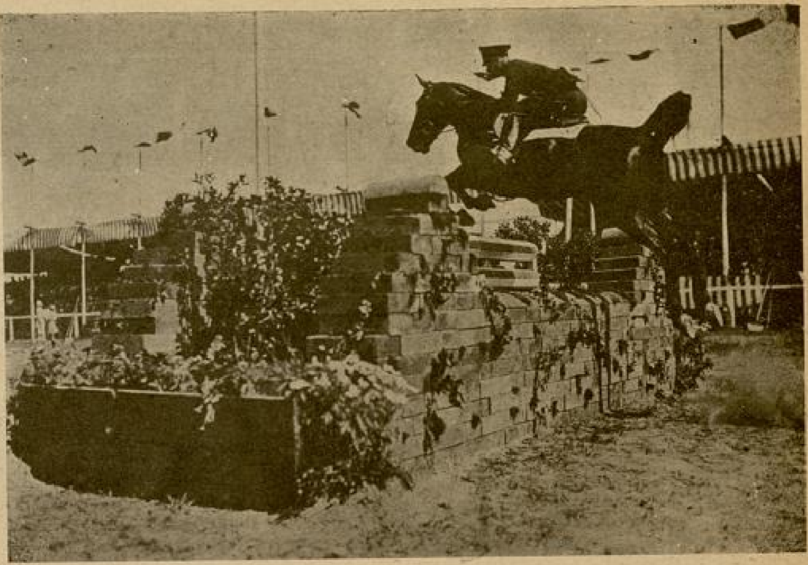

Cevat Kulanın zafere götüren bir sıçrayışı

Roma meydanında çetin bir mücadeleden sonra Musolini kupasını bize kazandıran Ekipimiz : (soldan sağa) Cevat Gürkan, Saim Pulatkan, Cevat Kula, Eyüb Öncü

"— Oğlum nasılsın.. Aferin!.. Anlat bakayım?

"— Elbette anlatacağım anneciğim!.

"— Ağabey seni öyle özledim ki, bana nasıl kazandığını anlatacak mısın?.

"— Tabiî kardeşim anlatacağım.. Çok mu sevindiniz?.

Onlar... Süvariler, sanki zaferi kazananlar onlar değilmiş gibi.. pek mütevazi, durgun ve sakin kısa cevaplar veriyorlar. Fakat rahat bırakıldıkları yoktu. Bir taraftan aileleri, bir taraftan arkadaşları yanaklarını öpüp sarmaşıyordu. Bir taraftan da gazeteciler peşlerini bırakmıyor.. Nasıl oldu bir aralık ben de yanlarına yaklaştım.. Sıra ile hepsinden ayrı, ayrı veya hep birden bir randevu istedim.. Çok yumuşak bir sesle ve âdeta bir kabahat işleyormuşlar gibi :

"— Bilmem değer mi? dediler..

Ertesi günü akşam serinliğinde Sipahi ocağında idim. Onlar bir ziyafete gideceklerdi.. Yarım saat vakitleri vardı.. Bahçenin kenarındaki çardağın altına oturduk.

Avrupa zaferlerinin kahramanlarından birine Eyüp Öncüye Romadaki muvaffakiyetini anlatmasını rica ettim. Kabul etti ve anlatmağa başladı :

"— Bu yılın en mühim müsabakası Romadaki Musolini kupası idi. Bütün bu müsabakaya iştirak eden milletlerin hepsi çok iyi hazırlanmışlardı. Gazeteler müsabakanın arifesinde birçok yazılar yazarak tahminler yaptılar. Hemen hepsi namzet olarak bizimle Almanları gösteriyorlardı.. Fakat İtalyanlar da pek ihmal edilecek gibi değillerdi.. Yarışı seyretmek için yüz binlerce insan Romayı doldurmuştu. Müsabaka günü seyirciler bizden büyük bir heyecan içerisinde idi.. Biz bu müsabakaya büyük bir gaye ile giriyorduk. Kazanmak.. içimizi dolduran memleketimizin şerefi meselesi, bizi çok istediğimiz bu güzel neticeye ulaştırdı.

"Musolini kupası„ müsabakası her yıl tekrar edilir. Dört süvariden ve dört attan mürekkep ekipler arasında yapılır ve her milletten ancak bir ekip iştirak eder. Milletimiz namına bizden yüzbaşı Cevat Kula (Güçlü), yüzbaşı Cevat Gürkan (Yıldız), üstteğmen Saim Pulatkan (Çakal) ve ben (Ünal) adındaki atımla iştirak ediyorduk.

Saat üçe doğru başvekil Musolini geldi. Tribüne çıkarak halkın arasında alelâde bir seyirci gibi oturdu.

Müsabakalar başlayınca, binlerce insan dolmuş olan sahada tek bir ses çıkmıyordu. Herkes heyecanını zaptetmek için kimbilir kendini ne güç tutuyordu.

Birinci parkurda bizimkiler birinci, Almanya ikinci, İtalya üçüncü, İrlanda dördüncü Romanya da beşinci oldu. Bundan sonra ikinci üçüncü müsabakalarda iyi derece aldık.. ve kupayı kazandık. Bilmezsiniz ne kadar çok sevindik.. Bütün halk bizim kazandığımızı alkışlarken duyduğumuz iftiharı size tarif edemeyiz. Musolini halkın şiddetli alkışları arasında

— Arkası 21 inci sayfada —

BÜYÜK FRANSIZ ROMANCISI GUY DE MAUPASSANT'a DAİR

Dr. Axel Munthe'nin (Sen Mişelin Hikâyesi) İsimli Kitabından
Çeviren: İLHAN S. TANAR

Profesör Şarko'nun (Charcot) ipnotizm ve (hysterie) mevzularına dair olan muayyen salı konfranslarını hiç kaçırmazdım. (Selpêtrière) in geniş amfiteatrı, şayan hayret ipnotizma hadiseleri görmek ve işitmek üzere koşan meraklılarla tıklım tıklım dolu olurdu. Muharirler, gazeteciler, meşhur sanatkârlar ve doktorlardan mürekkep olan bu kalabalığın içinde Maupassant da sık sık görülürdü. (Boule De Suif) ve (Maison Tellier) isimli eserlerile daha o zamandan meşhur olan büyük romancı ile, bu konfransların birinde tanışmıştım. İpnotizm ve diğer dimağî gayri tabiîlikler üzerinde uzun konuşmalar yapardık. O günlerde, kendi fecî istikbaline çok yakın olan müthiş kitabı (Lo Horla) için, deliliğe dair tetkikler yapıyordu.

Bu mevzu üzerinde bildiğim az çok ne varsa dinlemekten, not etmekten usanmazdı. Hatta bir gün benimle beraber, Nansi'ye profesör Bernhaym'in kılıniğine gelmişti.

Dostluğumuz ilerileyince, beni yatıyle Akdeniz gezintisine davet etti, Antip limanında demirli bulunan (Bel Ami) ismindeki yatının küçük salonunda, bir gece sabaha kadar oturarak ölüme dair konuştuğumuzu hatırlayorum. Ölümden korkuyordu. Daima, " ölüm „ fikrinin aklından pek nadiren çıktığını söylerdi. Bilhassa uzun ve ıstıraplı can çekişmeden pek ürküyordu. Benden muhtelif zehirler hakkında malûmat alır, tesirdeki sür'atlerini, verdikleri ıstırabın derecesini sorardı. Yatta geçirdiğimiz o gece, ona, denizde ölümün, can kurtaran sistemi olmamak şartile, diğer ölümlere nisbeten daha ıstırapsız olduğunu söylemistim. Gözlerini, salonun kapısında asılı duran can kurtaran halkalarına dikerek :

— Yarın sabah bunların hepsini denize attıracağım.. Yarın değil, hayır hemen şimdi... Diye dehşetle haykırışını şimdi bile görür gibi oluyorum. Ertesi günü, Korsikaya gidecektik.

— Ben şaka söyledim, dedim, hiç atılır mı onlar; yoksa niyetiniz, kendinizle beraber hepimizi denizin dibinde öldürmek mi?

Bir müddet sessizce oturdu, düşündü, nihayet «hayır» dedi. O, bir kadının kollarında ölmek istiyordu. Bu tarzda yaşamağa devam ederse, arzusunda muvaffak olacağını söyledim. Hararetlenen konoşmamız İvon'u uyandırmıştı. Bir kadeh şampanya daha istedi. İçti ve başını tekrar Mopasan'ın kucağına koyarak, daldı.

Ancak on sekiz yaşında kadar, bir bale dansözü idi. (Grand opera) nın kulislerinde bozulan karekteri, şimdi Mopasan'ın kollarının arasında tam bir sukuta doğru suratle koşuyordu. Artık hiçbir can kurtaran simidinin onu kurtaramıyacağını anlamıştım; zaten, böyle bir kurtarma teşebbüsünü kabul edemiyecek kadar aşıktı. Onun yalnız vücudunu, hem de geçici bir zaman için seven romancıyı o, kalbiyle, ruhiyle, bütün manevî varlığıyle seviyordu. Başı Mopasan'ın dizinde, uyur gördüğüm ilk genç kız İvon olmadığı için, bedbaht kıza şimdiden acıyordum.

Mopasan'ın hummalı dimağını gece gündüz muztarip eden korkuyu, daha o zamanlar gözlerinde okumak kabildi; ben, kendi hesabıma, onun nasıl bir ölüme mahkûm olduğunu o günlerde teşhis etmiştim. Harkulâde dimağının, kendi dahasının zehriyle harap olmağa başladığının bilmem kendisi de farkında mıydı? Bunu seziyor olmalıydı ki, sanki yaklaşan bir

Guy de Maupassant
(1850 — 1893)

felâketin telaşına kapılmış gibi şaheserleri birbiri arkasından yaratıyordu. Heyecanlı ve yorgun beynini, içkiler, eter ve diğer bazı zehirler, sık sık değiştirdiği sevgilileri büsbütün harap ediyordu. O, ihtiraslı hayatından gelip geçen, en yüksek sosyete kadınlarından.. dansözler, şantözler hatta adî sokak fahişelerine kadar, bütün sevgilileriyle çok iftihar ediyordu.

Bazı günler, birdenbire, muayenehanenin kapısı açılır, Mupasan koşa koşa içeri girer, bir köşeye oturur, gözlerini, o pek iyi tanıdığım marazî sabit bakışıyle, bana dikerdi. Birçok defalar da, aynanın önünde saatlerce durarak, sanki ilk defa gördüğü bir yabancıya bakıyormuş gibi dalardı. Birgün bana, yazı masasında roman yazmakla meşgulken, uşağının içeri kimseyi bırakmaması için pek sıkı tenbihli olmasına rağmen, odaya bir yabancının girdiğini görerek hayrette kaldığını, anlatmıştı. Yabancı, yazı masasının karşısına oturmuş, yazmakta olduğu parçanın sonunu dikte etmeğe başlamıştı. Tam zili çalıp, uşağına bu yabancıyı kapı dışarı atmasını söyliyeceği sırada, odada kendisinden başka kimse olmadığını dehşetle görmüştü. Yaklaşan feci akıbetin ilk emareleri meydana çıkmağa başlıyordu.

Birkaç gün sonra, Grand opera'nın bir locasında, Mopasan'la yanyana, alev saçan gözlerile aşıkına gizli gizli gülümsiyerek danseden İvon'u seyrediyordum.

Operadan çıkınca, Mopasa'nın, İvon için döşediği küçük, şık apartımanda çay içiyorduk. İvon, yüzündeki boyaları silince, yattaki haline nisbeten çok yorgun ve renksiz göründüğünü hayretle farketmiştim. Genç dansöz, dansederken daima eter koklandığını söyledi. " İnsana kuvvet vermek için eter gibi iyi şey yoktur, „ diyordu " biz hepimiz, figüranlardan direktöre kadar hepimiz eter kullanırız. Mopasan, kızın fazla zayıfladığından ve geceleri sürekli öksürüklerile kendisini rahatsız ettiğinden şikâyetçi idi. Ertesi sabah Mopasanın arzusu üzerine dansözü muayene ettim: Ciğerlerden birinin üst kısmında vahim hastalık görülüyordu. Mutlak istirahata ihtiyacı vardı. Mopasana, kışı (Manton) da geçirmesinin muvafık olacağını söyledim. Kızın sıhhati için her fedakârlığı yapmağa hazırdı; zaten zayıf kadınlardan hoşlanmazdı. İvon, Mopasandan ayrılmaktansa ölmeği tercih ettiğini söyledi; Mantona gitmedi.

İvon'un ağzından ilk kan boşanmasından sonra hastalığın seyri çabuklaştı. Mopasan, hastalığa ve ölüme dair çok yazı yazan bütün muharrirler gibi, hakikî hastalıktan ve ölümden kaçıyordu.

İvon, büyük romancının zayıf kadınlardan hoşlanmadığını bildiği için, düzinelerce balıkyağı şişelerini sür'atle boşaltıyordu. Fakat, ateşin ve eterin tesirile parlıyan gözlerinden başka genç ve güzel bir yeri kalmamıştı. Mopasanın, gözdesinin yüzüne bir şişe kezzap dökmek teşebbüsünde bulunduktan sonra, büsbütün ağırlaştı. Rakibesi polise müracaat etmişti. Mopasan'ın nüfuzu ve benim, ancak iki üç aylık ömrü olduğunu bildiren raporum sayesinde iki ay hapis cezasiyle kurtuldu. Hapisten çıkınca, Mopasan'ın bütün yalvarmalarına rağmen apartmana dönmedi; ölüme muhkûm bir hayvanın saklanması

MADRİT

Nemli bir hava içinde bunalmış bir medeniyet merkezi görmek isterseniz: Madrite bakınız derlerdi. Ne yazıktır ki bugün...

Yazan: VEDAT ÜRFİ BENGÜ

Bir devlet çöktü. İki tarih doğdu. İkisi de füsûnkâr gözlü İspanyol kızının tarihidir. Dün sulh içinde yaşayan millet, bugün kan selleri içinde kardeş boğmağa hâlâ doyamamıştır. Muhteşem bir devletin merkezi «Madrit» bunun içindir ki şehirlerin en bedbahti ve alnı karaların en acınacağıdır. Bugün bu cümleyi bir « idi » ile tamamlamak mecburiyetindeyiz. Geçenlerde Avusturya çöktü, şehirleri kaldı. İspanyada ise çöken ve göçenler, şehirlerin ufuklarına gözyaşlarile ıslatılmış birer kefen ve mezarlıklardan ibaret birer mesken bırakmışlardır.

İnsanlık adına bu bedbahtlığa herkes ağlar. Fakat İspanyayı görenler, şehircilik hesabına Madrite de ayrıca acır. Haris bir kardeş çarpışması, tarihlerin nadir kaydettiği bir kan ve ihtilâl sahasında, Avrupanın en güzel bir şehrini yoketmiştir. Yıkılan şehirin yerine konması için asırlar, yanan bedialarının telâfisi için milyarlar lâzımdır. Şehir kurulsa bile, bugünün matem hatıraları, yeni şehrin ufuklarına kimbilir daha kaç uzun yıl, dünün güler rengini armağanlayamıyacaktır.

Madrit, Avrupanın çok sevdiği kızlarından birisiydi. Daha Fransız sınırlarından girerken İspanyanın bin bir şiiri, büyük merkezin güzelliklerini müjdelemeğe sanki memurdu. Madrit, itiraf etmelidir ki, ne Parisle mukayese edilebilir, ne de bir Berlinle aynı âyarda tutulabilirdi. Buna mukabil, gelene kendini sevdirmek hassası ve sevimliği onlarınkinden hiç te aşağı değildi. Büyük bir medeniyet merkezinde bulunması gerek her şey, en mükemmel şekillerde onun kollarında, onun sinesinde yaşardı.

Madridin her caddesi, dikkatli bir ressamın fırçasıyle boyanmış kadar renkliydi. Geniş bahçeleri, muntazam kaskatları, muhteşem binaları, mutantan salonları göz kamaştıracak şekilde idi. Burada yukarı Avrupanın donukluğuna rastlanılamazdı. Londranın rutubet saçıcı bulutları yerine Madrit yalnız içaçıcı saf bir güneşle tanışırdı.

Bir medeniyetin içinde saklı yıkıcı ihtiras, ne müthiş bir canavar !.....

Paris - Madrit ekspresinde değerli bir diplomatın söylediği sözlere, Madrdi gördüğüm gün hak vermiştim. Bu zat, şöyle demişti :

— Nemli bir hava içinde bunalmış bir medeniyet merkezi görmek isterseniz Madride bakınız !...

Ve... gülerek te şu sözleri ilâve etmişti :

— İspanyol esmerdir derler. İspanyolu esmer eden, ten yağızlandırıcı saf güneşidir !... İspanyol kadını, kastanyetlerini, bu güneşten aldığı kuvvetle bu kadar kuvvetli vururdu !...

Madrid'in en lüks otelinde oturduk. En büyük aritokrasi merkezlerinden en basit köşelerine varıncaya kadar her yanını dolaştık. En lüks mahfellerinde de, orta halli eğlence muhitlerinde de İspanyolun sıcak kanlılığını ve neşesini hâkim buldum. İspanyol pisdir derler. Bir seyahat, bu iddianın asılsızlığını benim gözlerimde meydan vurdu. Madritte, Parisin iç mahallerinin pisliğinden eser bile bulamadım.

Son zamanlarda gazetelerde mütemadiyen okuyoruz: Düşman, Üniversite mahallesine bir kilometre yaklaşmış... filanca mahalle şiddetle bombardıman edilmiş, şu yerde bu olmuş !.. Ne yazıktır ki bütün bu ismi geçen yerler, başlı başına birer mamure ve uzun bir çalışmanın güzel birer eseri idi.

Madridin her şeyi tamamdı. San'at sahasının istediği ümran abidelerine varıncaya kadar. Tiyatroları arasında çok güzelleri vardı Daha fazla olarakta, Avrupanın diğer yerlerinin taklit edemediği bir «İspanyol dans alemi» bu san'at sahasına ayrı hususiyetler verirdi.

Zavallı Madrit!... Son resimlerine baktım da... Tanıyamadım. Güzellikler şehri ne kadar da değişmiş. Harp !... ihtiras !... insanlığın ne iğrenç birer tablosu !... dün, Madrit sokaklarında tek taş parçasına rastlamak fevkalâde bir hâdise idi !... bugün Madridin kendisi bir yığın taş olmuş!.. Bir medeniyetin içinde saklı yıkıcı ihtiras, ne müthiş bir canavar !...

---

gibi, koca Parisin bir köşesine gizlendi, nihayet öldü.

Bir ay sonra, onu tesadüfen, St. Lazare Hastanesinin sırf düşkün sokak kadınlarına mahsus olan bir koğuşunda gördüm. Biraz teselli eylemek için Mopasanı bulup vaziyetten haberdar edeceğimi söyledim. Ayni gün Mopasana uğradım. Kaybedilecek vakit yoktu. Fakat kendisini görmedim ; içeride kibar bir kadın misafiri varmış, kimseyi kabul edemezmiş. Bu, her zamanki esrarengiz kibar kadın hikâyelerinden biriydi. Bir kart yazıp bıraktım.

Ertesi gün, hastaneye gittiğim zaman İvon ölmüştü. Hemşire, bütün gününü, zayıf yüzüne ruj sürmek, saçını düzeltmekle geçirdiğini söyledi. Kemikli omuzlarını örtmek için yanındaki yatakta yatan orospunun kırmızı şalını almış, bütün gün hasretle kapıyı gözlemiş. Ertesi sabah yatağında ölü bulmuşlar: İlacı (chloral) ı son damlasına kadar içmiş.

İki ay sonra, Mopasan'ı Pasi tımarhanesinin bahçesinde gördüm: Müthiş felâket nihayet gelmişti. Sadık uşağı Fransuva'nın koluna dayanarak yürüyor, Mile'nin (çiftçi) tablosunu taklit eder gibi, ayni jestlerle çiçek tarhlarına küçük çakıl taşları serpiyor:

— Bakın, bakın, diyordu, ilkbaharda, yağmur yağarsa, bunların hepsi birer küçük Mopasan olarak sürecekler...

Büyük dostumu, bu son görüşüm oldu.

GAZAN OPERETİNİN TEMSİLİ

Yazan : SALİM ŞANGİL

Geçen yıl, Türk Maarif Cemiyeti lisesi talebesinin Ankara Halkevinde birkaç defa temsil ettikleri Ayışığı operetinin perdesi alkışlarla kapanırken, içimde, doğarken hemen ölüveren bir sevgi ıstırabını bırakıp gitmişti. Bu vaziyet gösterdi ki Ankara gibi baş şehrimizde daimî bir tiyatroya ihtiyaç var.

Parti ve Belediyemizin yerinde yardımlarıyle bu da halledildi. Teşkil olunan Ankara şehir tiyatrosu, birkaç temsilile bizi tatmin etmeğe çalıştı. Ama operet... İşte; memleketimizde sırf operet yokluğunu gidermek için toplanan truplar, en besili keselerin bile dibine darı ekmedi mi? Sonra devletleşen bu teşkilâtı başarabilmekliğimiz için eleman bakımından da iki, üç yıla ihtiyaç var. İşte Ayışığı operetinin perdesi kapanırken bıraktığı yeisi sevince çeviren, gelecek yıl Gazan'ın oynanacağı müjdesi idi. Fakat bir yıl beklemek mesele. Bu sayılı günler de geçti.

Şimdi birkaç defa zevkle seyrettigim, her seyredişimde ayrı ayrı güzellikler sezdiğim bu opereti Yarım Ay okuyucularına da seyrettirmek istedim. Yalnız, size bundan önce biraz olsun izahat vereyim. Gazanı sahnemiz için Venedikli Tacir, Cem, Yaz ortasında bir gecelik rüya, Salome, Selim, Hamlet, Ayışıgı gibi 15, 20 kıymetli eser veren Nurettin Sevin yazmış; müziği de King Proctor'un «Sihirli yakut» isimli esrindendir. Gazan ın mevzuu Binbir gün masallarından alınmış ve bugünkü düşünüşlere adapte edilerek; çocuk terbiyesi üzerinde büyük rol oynıyan, insan hayatının başlangıcından bugüne kadar miras kalan «Korku» mefhumunu kaldırmak gayesile yazıldığı birinci plânda göze çarpar. Türk medeniyeti, Türkün bilgisi, şerefi, haysiyeti, her şeyi hakkında yalnız çocuklara değil, büyüklere dahi fikir vermeğe ehemmiyetle çalışılmış, ayrıca havacılık bilgisi katılmaga unutulmamıştır. Bu itibarla eser, istenilen gayeye tamamile ulaşmış demektir.

Muharririn eseri hakkında yazdığı şu şatırları okuyalım.

«Okullarda çocukların hareket dolu hayatını bir nizam altına almak için en kuvvetli vasıtalardan biri sahne faaliyetidir. Sahneden feyzalmıyan okullar, en mühim terbiye unsurundan mahrum demektir. En iptidaî cemaatlerden en ileri milletlere kadar bütün toplu insanlar sahneden, müzikten ve sanatın her vasıtasından telkin yardımı görmüş,fikirlerini bu yollardan yaymıştır. Kuru kaideler gibi basit nasihatın da kaşları çatıktır; onu cazip bir dekor içinde, kendini sevdiren bir şahsın ağzından, mevzuun sanatli füsunile duyurmak, belki yıllarca doğrudan doğruya verdiğimiz telkinden daha müessirdir? İyilikle kötülük, doğrulukla eğrilik, sahne üzerinde karşılaşınca seyirci çocuklar, bütün gönüllerile iyiliğin kazanmasını.. haksızlığın kaybetmesini, mücadelenin sonuna kadar büyük bir yürek çarpıntısıyle beklerler. İstedikleri olunca coşkunluklarına son olmaz. İşte böyle bir sahne eserinin yaptığını, bir yıllık bir ahlâk dersi başaramaz.„

Gazan'ı yine Maarif Cemiyeti lisesi talebeleri temsil etti. Hemen, hemen bütün okul talebesinde gizli kalan istidaları ve hepsine ayni telkini yapmak gayesile operet iki, üç gurupa öğretilerek ayrı, ayrı günlerde temsil edilmiştir. İşte bu bakımdan da geçen senekine nisbetle daha emek verilmiş ve daha esaslı çalışılmış olsa gerek. Burada çocukları ve başta organize edenleri tebrik etmek lâzımdır.

Şimdi gelin de hep beraber, koltuklarınızda gömülü, muhayyelenizi genişleterek bunu seyredelim? Ama kulaklarınızın da ayni kuvvetle iştiraki lâzım; eğer olmazsa o zaman radyo, yahut gramofonumuzun yardımı gerekleşir.

İşte uvertür çalınıyor. Bazan fırtına, rüzgâr kâh bir suyun akışı gibi tatlı. Hepimizde hissettiğimiz ayni heyecan. Perde açılıyor; nihayette sakin bir koy. İkinci plânda dört direk üzerine kurulmuş yüksek bir kule. Sahne, Hind denizinde ıssız yeşillik bir ada. Önde renk, renk elbiseli serpilmiş erkek ve kadınlar şarkı söylüyorlar. Adanın sahibi Bahaman'ın arap kölesi Pat girer? Yeşim'in-Ada sahibinin kızı - 15 yaşına bastığı bu günde, başbakıcı Rakşaşa'nın falına göre kulede kırk gün, kırk gece kapalı kalacağını söyler. Herkes müteessir. Koyda bir gemi volta vuruyor.

Yeşim, iki kisinin taşıdığı taht üstünde; bir köle, başının üzerinde Deve kuşu tüyünden gölgelik tuttuğu halde...

Renk renk elbiseli serpilmiş erkek ve kadınlar şarkı söylüyorlar...

Yeşim iki kişinin taşıdığı taht üstünde bir köle başının üzerinde Deve kuşu tüyünden gölgelik tuttuğu halde marşla girer.

Önde bir cüce maskaralık etmekte. Yeşim'in sağ ve solunda Türkistanlı nedimeleri Çiğdem; Nergis, Gül, Sünbül kadar Yeşim'de müteessir. Orta Asyada vatanını bırakıp gelişini hatırlar. Patta yur-

(Gazan) i temsil edenlerden bir grup

dunu düşünürken ağlar. Hep birden bu kırk gün kırk geceyi neşe ile geçireceklerine söz verirler. Ve Yeşim'in çok güzel şarkısına iştirak ederler. Dört nedime Kazan, Kırgız Türklerinin güzel, hareketli dansını oynarlar. Uzaktan bir marş duyulmaktadır. Üç harplı kız önde, birkaç nakkareli erkek iki yanda yine üç harplı kız arkada olduğu halde Bahaman beyaz bir filin üzerinde alayla girer. Sahnedekiler şarkı ile karşılar. Bu iltifata Bahaman cevap veriyor:

«Gönlümüzde sevgimizin izi var;
Zaten buraya kadar gelmeniz de bir danya.
Kim gelirdi yurdundan böyle ıssız adaya?
Bir kızın teli ile çile doldurmak için?
Bu bize sevginizi gösterir için, için»

Ve şarkısını söyler. Yanaşmakta olan gemiyi görür. Zaten bu sırada Ananas bayının geldiğini Pat ile Cüce haber verir.

En önde Ananas'ın kölesi Ahsin, arkada Ananas ve Fıstık, Muz gibi hediye sepetlerini taşıyan gençler girerken Ahsin Ananas'ı göstererek takdim eder.

Allı pullu alayı,
Elmaslı oku yayı.
Ananas adasının
Şanlı şöhretli bayı!

Cüce hiç durur mu? Hemen cevap yetiştirir.

Üç harplı kız önde, birkaç nakkareli erkek iki yanda yine üç harplı kız arkada olduğu halde Bahaman beyaz bir filin üzerinde

Filinin köşkü mercan,
Cücesi var afacan.
Bulutlara köşk kuran
Anlı şanlı Bahaman.

Bundan sonra Ananas Yeşim'e talip olduğunu söyler.

Tam bu sırada gökten bir kabak düşer, herkes korku içinde.

Yazılı bir deriyi Pat çıkarıp Bahamana uzatır. «Yeşim yalnız benimdir...» cümlesi yazılı. Bahaman Başbakıcının getirilmesini ve Yeşim'in kuleye çıkarılmasını emrederek adamlariyle birlikte çıkar. Yeşim de tahtı ile babasını takibeder. Sahnede Pat, Ahsin, Cüce kalmıştır. Başbakıcı gelir, bu gece kıyametler koparacağını söyler. Gazan girmiştir. Kabağın içindeki deriyi sorar. Pat bu gece Yeşim'in yıldızının tutulacağını ve kulede kırk gün kırk gece kapalı kalacağını anlatır. Gazan «Hayır, bir gün bir gece» der ve çıkar.

Halk sahnede toplanmıştır.

Güzel bir finalle perde kapanır.

⁂

İkinci perde kulenin içi; karanlık. Pencerenin birinde ancak hurma ağrçlarının tepeleri görülür. Yeşim sedirde kederli. Önde altı kız ilâhi okuyor:

Güneşi denize gömdü su,
Başka şimdi kaygusu,
Kanmıyor
Bu gece ışığa dalgalar.

Rakşaşa bunlara iştirak etmekte. Kızlar çıkar. Yeşimi uyutmak için altı sakallı Cüce girer. Şarkılarıyle Yeşim'i uyutmağa çalışırlar. Fakat Rakşaşa bir ilâçla onu uyutur. Güzelce bazı talimat verdikten sonra çıkarlar. Sedirin önü şeffaflaşır. Mavi gök ve beyaz bulutlar görülmekte. Gümüş servi adile bir, peri sonra ay kızları fantastik hareketle dansederler. Yeşim sayıklar gibi onlarla konuşur. Rüya tarafı kararmıştır. Rakşaşa sonra Bahaman girer. Başbakıcı Bahaman'a kızının Ananas'a verilmesini dışarı vurur. Nedimler Ananas'ın kuleye iskele kurduğunu haber veriyor. Şimdi herkes telâş içinde. Sahne boş. Yalnız

(Arkası 15 inci sayfada)

Kılıclarını çekerek kızların üzerine yürürler. Bu mübareze nedimelerin galibiyeti ile neticelenir.

Yazan : Ömer Besim Koşalay

ESTONYADA YAPILAN AVRUPA GÜREŞ ŞAMPİYONASI

Bize göre bir ders oldu

Estonyada yapılan Avrupa güreş şampyonası münasebetile ben de Tallin deki müsabakaları seyre gittim..

1924 de Pariste, 1928 de Amstirdamda, 1936 Berlin olmpiyatında güreş yapan pehlivanların bir tek müsabakasın kaçırmadığım için, o günden bugüne kadar bu spordaki derecemizi pek iyi bildiğimi zannediyordum.

Tallinde yapılan Avrupa şampiyonası bizi ve bu sahada büyük muvaffakiyet gösterenleri o kadar açık bir surette tanıttı ki, şimdiye kadar bildiklerim ve gördüklerim bir an içinde kafamdan silinip, gidiyordu..

Evet biz de altı metre murabbaındaki minder üzerinde güreşiyoruz. Güreşin bütün kaidelerini aynen tatbik ediyoruz.

Bilinmesi lâzım olan belli başlı oyunları biliyor ve yapıyoruz. Bizde de olimpiyatta derece almış, hatta birinci olmuş güreşçi var.

Fakat hepsi o kadar..

Bir İsveçli veya Fenlandiyalı minder üzerine başka türlü çıkıyor. Başka türlü göreşiyor, ve bilmediğimiz, görmediğimiz şekilde çalışıyor ve başka türlü kazanıyor. Ensesi kalın, pazuları şişkin, kulakları kırılmış güreşçilerimiz karşısına çıkan İsveçliler, Fenlandiyalılar içinde böyle bir tipe tesadüf etmek güçtür.

İsveç jimnastiğinin bütün inceliklerini kavramış, beden terbiyesinin bütün husuiyetlerini dimağları ile vücutları arasında sıkı bir surette teşriki mesai ettirmiş şimalliler, tıpkı bir riyazi mesele halleder gibi minder üzerinde bilgilerini en mükemmel birer san'atkâr gibi tatbik ediyorlar.

Esasen bu müsabakalara kifayet edecek kadar talimli ve hazırlıklı olmıyan bizim güreşçiler, karşılarında makineden birer adam halinde çalışan, kuvvetli rakipleri yanında; yirmi bir dakikalık müddet zarfında ancak dayanabilmek için bütün kuvvetlerini sarfederken, çok defa çektikleri sıkıntıdan, ben olduğum yerde terledim. Kazanma ümidi ve şansı olmıyan güreşçilerimizin her biri düştükleri müşkil vaziyetler karşısında mukavemetleri kesildiği anda da gayri kabili tahammül zorluklar içinde boyunları bükük minderi terkettiler.

Evvelce sıkı tedbir alınmadığı için tabiî sıkletlerinden çok fazla olan Yaşar ve Mersinli Ahmedin, Tallin hamamlarında ıstırap çeke çeke günlerce fazla kiloları kaybetmek için çektikleri sıkıntıyı burada izah etmek o kadar kolay değildir.

Yollarda yemek yemediler, su içmediler, üstelik te bütün bu dermansızlık yetişmeyormuş gibi, hamamda çekilen işkenceye tahammül ettikten sonra bütün enerjilerini çoktan kaybetmiş olan güreşçilerimiz suyu sıkılmış limona döndüler..

Gözleri çökmüş, renkleri uçmuş birer mumyayı andıran pehlivanlarımızı o hallerile minder üzerinde tasavvur edebilirseniz, bu vaziyette olan bir müsabakadan muvaffakiyet namına ne elde edilebileceğini tahmin etmekte güçlük çekilmiyeceği pek tabiidir.

Oyun ve bilgiden ziyade kuvvete güvenen güreşçilerimiz, bu hassalarınıda bu yüzden kaybettikleri içindir ki Tallinde yapılan müsabakalar pek acı bir şekilde bitmiş ve kendilerinden parlak dereceler ümit ettiğimiz güreş takımı memlekete boynu bükük, kolu ve kanadı kırılmış bir halde dönmüştür...

İşte Tallinde yapılan Avrupa güreş şampiyonasının acıklı plânçosuda bundan ibarettir !..

İskrimcilerin acı ve haklı şikâyetleri

Bir vakitler Balkanlarda en parlak İskirim şampiyonlukları kazanan, Sovyet Rusyada yapılan müsabakalarda çok muvaffakiyetli musabakalar yapan İskırimcilerimiz, bugün yüzüstü bırakılmış olmalarından şikâyetçidirler.

1936 Berlin olmipiyatında Yugoslâvyayı, İsveçreyi büyük sayı farkile mağlûp eden takımın en muvaffakiyetli müsabıkı Cihad bize acı acı dert yanıyor.

Rusya müsabakalarından sonra alâkasını kaybeden ve ihmal edilen bu sporun, heveslilerinin de azaldığını ve buna da sebep olarak eldeki muallimin dirayetsizliği ileri sürülerek yerine Macaristandan bir antrenör getirildi.

1935 senesine rastlayan bu değişiklik bize çok ümitler verdi. Uzaktan işittiğimiz Yeni Macar sisteminin bir nümunesini göreceğimizi ve biz de o şekilde çalışacağımızı zannettik.

Fakat bütün hevesler ve tahminler boşa çıktı. Çünkü gelen adam bir antrenör değildi. Peştede askerlik müddeti zarfında (askerî jimnanstik) kursuna devam eden bu adam, kursu ikmal ederken öğrendiği iskırim ile bize antrenörlük yapmak için gelmiş bir şaklabandı.

Az bir zamanda adamın foyası meydana çıkınca, bunu İstanbuldan uzaklaştırmak için ve kontratı mucibince Ankaraya gönderildi.

Bu adamın bize zorla tatbik etmek istediği saçma sistem, ile eski öğrendiğimiz usul iskirim birbine karıştı ve bir Rus salatası haline geldi. Ama lezzeti fena...

O sırada Ruslarla anlaşarak gelen kafileye biri skırim takımı da iltihak etti. Ruslara karşı alınan kahir galibiyetle iskırimcilerimiz kuvvet ve kudretlerini (o fena şerait altında olduğu halde(kendi halkına göstermiş oldu.

Bu vaziyete itimat eden umumî merkez 1936 olimpiyatlarına Iskırim takımının da iştirakine karar verdi; ve bu hususta Macar iskırim federasyonunla yapılan muhabere neticesinde, Macarlar bizi iki ay için Peşteye - kendi millî takımı ile beraber çalışmamız için - çağırdılar.

Dünyanın hiçbir milletinde ve hiçbir sporda bu derece bir lûtuf ve fedakârlık görülmemiş ve görülemezdi. Macarlar bize karşı fevkalâde bir hüsnüniyetle hareket etmişlerdi. İki ay eyvel Peşteye gidip kamp kurmamızı teklif ettiler.

Fakat Türk Spor kurumunun hâlâ anlaşılamıyan bir kararıyle İskirimciler bu fevkalâde konforu haiz, fakat buraya nazaran yarı yarıya ucuz bir surette tertip edilen Peşte kampına mukabil; pis, böcekli ve ağır havalı, fena yemekli ve rahatsız Kadıköy kampına iştirak etmemizi emretti.

Nihayet olimpiyatlara (25) gün kala biz, Türk spor kurumunu ikna ederek Peşteye gittik ve derhal sıkı antrenmanlara iki muallim nezaretinde başladık.

Bu (25) gün zarfında biz birçok şeyler öğrendik ve ondan sonra bütün

muvaffakiyetlerimi bu (25) gün içindeki elde ettiğimiz bilgi ve ufak tecrübe ile elde ettik.

Bu biraz asılsız gibi gözükrüyor ama olimpiyatlardan evvel Macaristanda ve olimpiyatlar zarfında ve sonra bizim maçlarımızı, bilhassa Polonyalılara karşı olan maçı seyredenler; bizim kaç senelik bir iskirimci olduğumuzu ve bu sistemde ne kadar ne zamandanberi çalıştığımızı sordukları zaman, aldıkları cevaplar kendilerini kat'iyen tatmin etmiyordu.

Bu satırlarımdan makûs neticeler çıkarılabilir. Meselâ: Sistemsiz çalışmadan, Macar antrenörün bilgisizliğinden bahsettikten sonra 25 gün içinde nasıl oluyor da büyük bir istifade elde ediliyor. O halde Macar bir şeyler öğretti. Diye bir fikir hasıl olabilir. Fakat hayır. O istifademizin nüvesi eski muallimimizden öğrendiğimiz bilgiden ileri gelmiştir. Ve aksi de iddia edilemez.

Yalnız bu şekilde çalışırken cereyan eden bazı idari yolsuzlukları ve yalnış kararları burada bahsetmeden geçemiyeceğim.

Peşteye gelmezden evvl Kadıköy kampında o bilgisiz Macarın elinde çocuklar adamakıllı yıpraşmışlardı. Peşteye gidince kısa zamanda azamî istifade imkânını arayan Federasyon, sporculara çok sıkı rejim ve çalışma programı tatbik etti. Macarların birçok tenkitlerine rağmen takım çok yorgun bir vaziyete düştü. Hatta ufak mikyasta spor antrene oldu.

Bu affedilmez bir bilgisizlikti ve orada esas kadroları tesbit için Macarlarla yapılan maçlarda, kılıç takımına karşı birçok takım çıkarıldığı halde epe takımına karşı yalnız (iki) müsabıktan ibaret (!) bir Macar takımı çıkarılarak çocuklar mağlûp ettirildi ve geri gönderildi. Sebep te muvaffakiyetsizlik ihtimali ve tahsisat azlığı idi. Muvaffakiyetsilik ihtimali için ne ölçü kullanılmıştı? Giden kılıç takımı olimpiyatlarda şampiyon çıkabilecek mi idi? O halde ne den epe ve Flöre takımları gönderilmedi?

Maçlara iştirak eden Yunan, Yugoslav epe ve Flörecileri bizden daha mı iyidiler? Ne ise... gelecek yazımda da olimpiyatlardaki müsabakalarımız ve 1937 den sonrası iskirimimiz hakkında daha biraz malûmat vereceğim.

Fenerbahçe - Ankara Gücü, Gençler birliği Maçı münasebetile

Ulus'un Spor muharririne açık mektup:

Bay Muharrir;

Fenerbahçe - Ankara Gücü, Gençler birliği muhtelit maçına ait Ulus gazetesindeki yazılarınızı, benim gibi herkes okudu. Yazılarınızı dürüst ve bitarafane yazmış olsaydınız şu satırları yazmağa hiçte lüzum yoktu. Top oyunu, bilhassa bizim memleketimizde birinci derecede bazı hakemlerin dürüst hareket etmemelerinden, ikincisi de gazete sutunlarına iltizamkârane yazı yazan sizin gibi heveskâr gençlerin yüzünden; nefesini veren bir ölü gibi can çekişir bir vaziyete girmiştir. Daha ileri giderek söyleyebilirim ki ölmüştür de bile...

Her iki maçı yakından takip etmemiş olsaydım, gazete sutunlarındaki yazınızı büyük bir safiyet ve samimiyetle kabul edecektim. Ne yazık ki bu düşünce ve kanaatlerimde benim gibi aldananlar çok ve hem de pek çoktur.

Mektep sıralarından itibaren başlayan spor hayatımdan aldığım tecrübeler bana, sporun ne demek olduğunu pek iyi öğretti. Yuvarlak meşin topun arkasından senelerce koşmuş, didinmiş, yorulmuş ve en nihayet ihtiyarlamış (tekaüt olmuş) bir sporcuyum. Sporu kâğıt üzerinde değil sahada bilfiil oynamakla gençlik hayatını geçirmiş bir insanım.

Gazeteye yazdığınız spor havadislerinin altına imzanızı atmamakla beraber kim olduğunuzu pek iyi bilenlerdenim.

Fenerbahçeye karşı Ankara Gücü kendi kadrosile oynamış olsaydı, belki daha fazla muvaffak olur ve halkın nefretini değil sempatisini kazanırdı. Çıkan muhtelit takımın beraberliğini beklemek, ancak hakemin tazyik edilmesiyle; veyahut ta gazete sutunlarına yazdığınız yazılar gibi hakikatın saklanmasile kazanılabilirdi. Ve netekim de ikinci haftayımda böyle oldu. Esasen muhtelit takımın bir arada oynamasında imkân yoktur. Çünkü bu iki kulüp birbirlerile hiçbir zaman anlaşamamış ve kulübünüzün, sizin gibi azaları neçare ki bu iki temiz yuvanın aralarını bir daha birleşmemek üzere açmışlardır.

Evet Ankara Gücü kendi kadrosile oynamış olsaydı daha muvaffak olurdu. O takımın bilhassa sportmence hareketleri Ankaralılar üzerinde çok iyi tesirler bırakmıştır. Muhtelit takım (yalnız sizin, hakemin ve kulübünüzün tarafdarlarının fikir ve düşünüşleri müstesna olmak üzere) orada toplanan Onbeşbin İnsanın nazarında yenilmiştir. Bilhassa hakem Herys'in dürüst hareket etmeyip tazyik altında (öyle ümit ediliyor) Fenerbahçe her ne bahasına olursa olsun mağlup olacaktır tazyiki bu çirkin vaziyeti doğurmuştur. Misal mi isteyorsunuz?

17-4-1938 de oynanan Först Vienne - Ankara muhteliti maçında ve bilhassa 18-4-1938 de oynanan Ankaragücü, Gençlerbiriiği - Först Vienne maçının acı hatıraları daha kalplerimizden çıkmadı. Birbirimizi aldatmayalım. İkinci maçta hakemin aşikâr tarafgirliği en nihayet (Asım'ın) kendisinin bir daha hakemlik yapmamasına maloldu.

Fener maçını da böyle kabul edebiliriz. Hakem Herys Fenerbahçe lehinde verilmesi lâzımgelen (ki bu apaçık penaltıyı oradaki bütün seyircilerin bile gözünden kaçmadığı halde) penaltıyı kasden vermemesi ve ikinci haftaymda da bilâsebep hiç yoktan arka arkaya iki penaltı vermesi oyuna zevk değil nefret getirdi. Şu halde kasden verilen bu iki penaltıyı hariç bırakacak olursak vaziyet 5 - 3 Muhtelit aleyhine ve Fenerbahçe lehine olduğu pekâlâ anlaşılabilir.

Hürmetin ne demek olduğunu Fenerbahçeliler sizden daha iyi bilirler ve takdir ederler. Hangi tarafın favullü oynadığını anlamak isterseniz halen Ankara Nümune hastanesinde kırılan bacağı tedavi edilen Niyazi ile evvelce Ankara Gücunde oynayan Yaşarın sahadan ne şekilde çıkarıldıkları bunlara birer delildir.

Muhtelit takımın yenilmemesini temin etmek için beş dakika evvel hakemin oyunu tadil etmesi, tazyik altında vazife gördüğüne bir delildir. Zavallı Niyazinin sedyesi, yükseklere çıkardığınız sporcuların değil yine kendi arkadaşlarının elleri arasında sahadan çıktı. Bunların arasında bir tek muhtelit oyuucu görmek nasip oldu mu?

Bundan böyle misafir takım çağrılacağı zaman, hakeme dürüstlük ve sporcularınıza da misafirperverlik dersi öğrettikten sonra çağrınız ve gazete sutunlarına da hakikatı olduğu gibi yazınız.

Çünkü Ankara gençliği sizden yalnız bunu bekliyor.

En derin hürmetlerimle...

Ankara
A. Ç

Yeni Edebî Tefrikamız

YARALI KURT

Yazan:

RAGIP ŞEVKİ

Yarım Ay yakında yepyeni ve çok güzel bir romanı tefrikaya başlıyor.

YARALI KURT

Hiç işlenmemiş bir mevzu ile yeryüzünün ebedi bir mücadelesini, kadın ve erkek gönüllerinin muammasını, dişiliğin sevkı tabiîsini ve macera erkeğinin haleti ruhiyesini anlatacak, sizi her satırında bilmediğiniz bir aleme sürükliyecektir.

YARALI KURT

Bütün genç kızların, genç kadınların ve erkeklerin romanı olacaktır.

YAKINDA BAŞLIYOZUZ

No. 7

Mari Terez annesinin nazarında sevimli bir çocuktan başka birşey değildi. Onu her zaman bir çocuk gibi giydirirdi: Alçak ökçeli iskarpin, dümdüz ve süssüz bir etek, omuzlarının üzerinde dağınık duran saçlar ve boynuna asılı küçük bir madalyon.

— Henüz yalnız kitapları, köpekleri, parkta gezintileri seven vahşi ve çekingen bir çocuktur. Daha iki üç sene sonra artık yalnız onunla meşgul olacağım. O dansedecek, eğlenecek, ona karşı soğuk ve ciddî bir anne olacak değilim; bilâkis onun en yakın dostu olacağım, onun bütün dertlerine ortak olacağım... o mesut olacak... fakat bunun için çok erkendir. Henüz o çok genç, çok çekingen, çok naziktir. Onun da benim gibi boş ve hafif bir kadın olmaması lâzımdır.

Bazan Mari-Terez'e şunları da söylerdi:

— Sen de, her zaman rastladığım acaip tavurlu, sigara içen ve yüzünü boyayarak kadınlaşmak isteyen kızlardan olsaydın, ben ne yapacaktım bilmem. Sende, hattâ bu yaşa mahsus acaiplik bile yok. Çok sevimli bir çocuk halin var.

Mari-Terez annesinin bunları söylemesine mâni olmıyordu. Onda, gençlerin ihtiyarlara karşı olan âlicenap müsamehası vardı. Annesinin ihtiyarlamaktan korktuğunu, bu yüzden ıstırap çektiğini, o daha söylemeden derin bir hassasiyetle anlamıştı ve ona acımıştı. Kendisini o kadar genç, önündeki hayatı o kadar uzun buluyordu ki yaşlı görünmek için hiçbir arzu duymıyordu.

Annesi onu öpmek için eğilince onun boynuna sarılır:

— Ne güzelsin anne.. elbisen sana ne kadar yakışıyor, sevgili anneciğim. Sen bir peri kadar güzelsin... Gibi sözler söyliyerek yüzünü, gözünü öperdi.

Gladis, eskiden olduğu gibi, parlak ve mesut baloya giderdi. Pariste ve Londrada çok muhteşem balolara gitmişti, fakat oradaki balolar onu daha çok korkutuyordu; çünkü her zaman aynı insanları görüyor, yavaş yavaş herkes tarafından tanılıyordu. Halbuki bu eğlence şehrindeki balolar öyle değildi; her gece başka başka çehrelerle karşılaşıyordu.

O akşam Midleton'ların balosuna davetli idi. Salona girince, kendisine kıskançlıkla bakan kadınlara gülümsiyerek başını eğdi. Her halinde mesut bir ihtirasın sükûnu vardı. Kadife esvablar giyinmiş ve buruşuk boyunlarını elmaslarla örtmüş olan ihtiyar kadınlara büyük bir merhametle baktı. Biraz ötede Mark Forbes'i gördü. Karısı ondan az uzakta oturuyordu.

Leydi Forbes, bir düşesin kızı idi ve onun fevkalâde serveti ve ismi, siyasî hayatta kocasının ilerlemesine yardım ediyordu. Kadıncağız kocasının Gladisle olan münasebatını bilir ve buna çok üzülürdü. Onu bu maceradan vazgeçirmek için elindeki bütün silâhları kullanır, kattâ, ondan ayrılacağını söyliyerek tehdit ederdi.

Karısı ve metresi arasında Markın hayatı hiç de mesut değildi. Birkaç aydanberi Gladis, onun kendisine karşı soğukça davranmakta olduğunu ve arzularını yerine getirmekte belirsiz bir mukavemet gösterdiğini hissediyordu. Onun kendisini selâmlamağa koşmadığını görünce Gladis:

— Bayımız surat ediyor, diye düşündü.

Bütün erkekler etrafını almışlar, onunla dansetmek istiyorlardı. Bunların arasında, amcasının kızı Tereza'nın oğlu Olivye de vardı. Tereza bir müddet evvel ölmüş, kocası Klod İsviçrede yaşıyordu. Gladis Olivya'yı büfeye davet etti ve sevimli bir lâkayıtlıkla şu sözleri ilâve etti:

— Mari-Terez seni çok seviyor, sık sık bize gel...

— Yakında bir ölünün dirileceğini size şimdiden haber veririm.

— O da kim?

— Babam.

— Mümkün mü? Nihayet o da İsviçreden ayrılacak mı?

— Hayır; ihtiyarlığını orada geçirecek sanırım. Oradan başka bir yerde yaşayamıyacağını söyliyor. Fakat şimdi bir iş için Parise giderken buradan geçecek.

— Ne iyi bir haber bu!

Genç adam onunla dansetmek istedi; birlikte bir vals ettiler; sonra Gladis, hava almak için taracaya çıktı. Bütün gün güneş altında yatan balkonun taşları hâlâ ılıklıklarını muhafaza ediyordu. Gladis bu taşlara dayanarak uzun uzun etrafa baktı.

Mark yanına geldiği vakit çok geçti:

— Karınız gitti mi?

— Onu şimdi götürdüm ve sizi almağa geldim. Burada daha kalmak istiyor musunuz?

— Hayır.. çok yoruldum.

— O halde gidebiliriz.

Sabah oluyordu. Yolda Mark Gladis'e bakarak:

— Sizinle konuşmak istiyorum... dedi.

— Şimdi mi? Sabahın saat beşinde?..

— Sizinle mutlaka konuşmalıyım Gladis..

Onunla birlikte otomobile bindi ve yavaş yavaş, deniz kıyısından giderek Antibes yolunu tuttular.

— Gladis, beni dinleyiniz, bana karşı kalbinizde bir aşk değil.. o hiç bir zaman olmamıştı.. fakat küçük bir dostluk duyuyorsanız bana acıyınız. Çok, çok bedbahtım.

Gladis omuzlarını kaldırdı:

— O.. Mark...

— Karım...

— Evet, biliyorum.

Adamın üzüntü ve korku içinde bucaladığını biliyordu. Aslen Müsevi ve halk tabakasına mensup bir adam olduğu için, herşeyde karısının ailesine dayanıyor, ondan medet umuyordu. Şimdi karısı Gladisle ayrılarak kendisile birlikte seyahate çıkmasını istiyordu.

— Boşanma İngilterede büyük bir rezalettir; ben bu rezaletten sonra yaşayamam. Siz söyleyiniz.. Bütün hayatım sizin elinizdedir. Ne yapayım? Bana akıl veriniz... Artık ben genç bir adam değilim.

Gladis yavaşça:

— Ne abdallık!

Diyerek onun elini tuttu ve vücudunu ona yaklaştırdı. Mark geri çekılmemiş ve heyecanlanmamıştı. Yorgun ve hasta bir hali vardı. Bu vaziyet karşısında kadın sukutu hayale uğramış gibi ondan uzaklaştı. Kırılan gururu, gözlerine yaş getirecek kadar onu müteessir etmişti. Mahcubiyete benzeyen bir hareketle başını öteye çevirdi.

Onun bu hareketi Mark'a çok dokunmuştu. Müteessir bir tavurla tekrarladı:

— Ne yapalım Gladis?

— Biribirimizi tanıdığımız gündenberi bu vaziyet devam etmektedir.

— Fakat tahammül edilmez bir hal aldı... Ben sizi seviyorum.

Gladis birdenbire elini kaldırarak onu susturdu:

— Bunu söylemeyiniz..

— Gladis, sizi o kadar sevdim ki..

— Evet, bu doğrudur. Yalan söylemiyorsunuz. Beni sevdiniz, fakat bir senedenberi sizi ancak görebiliyorum. Bana karşı soğuk, çekingen bir tavur aldınız. Beni artık sevmiyorsunuz.

— Hayat, er geç, bizdeki en ateşli hırsları bile söndürüyor. Artık yoruldum. Sözün doğrusu budur. Artık kıskanç, mızmız ve şüpheci bir kadınla çarpışacak halim kalmadı. Çocuklarımın hepsi annelerinin tarafını iltizam ettiler. Siz, biricik kızınız tarafından çok sevildiğiniz için, bazan çocukların nasıl hain ve soğuk bir hâkim gibi ana ve baba'arının hareketlerini muhakeme ve muahaze ettiklerini bilmiyorsunuz.

Gladis onu dinlemiyor, başını önüne eğerek düşünüyordu.

— Beni istemiyor musunuz?

— Evet.

— Sizden ayrılmadan evvel öleceğimi tahmin ediyordum. Fakat Allah bana bunu çok gördü.

Sesinde çok samimî bir ahenk vardı. Gladis mırıldanır gibi :

— Karınız muzaffer oldu... dedi.

— Bundan ne çıkar? Karım bir sembol, artık lâyık olduğum bir sulh ve sükûn sembolünden başka birşey değildir.

— Saadetinizi ne kadar düsünüyorsunuz.

— Senelerdenberi yalnız sizi düşündüm Gladis; buna karşılık siz ne yaptınız? Ancak sizi sevmeme müsaade ettiniz.

Gladis yüzünü ona çevirerek, yanaklarından akan yaşları gösterdi. Mark, ona yeisle bakıyordu:

— Ne kadar kadınsınız.. Nihayet kendimde sizden ayrılabilecek cesareti bulduğum için nazarınızda kıymetim arttı. Birazdan beni kaybetmekten müteessir bile olacaksınız.

— Size karşı büyük bir muhabbetim vardı.

— Ben size tapınıyordum. Fakat siz, herhes tarafından sevilmeğe alışkın olduğunuz için buna ehemmiyet vermediniz. Sizin o mağrur hallerinizi vaktile ne kadar sevmiştim

Gladis birdenbire öfkelenmişti:

— Böyle şeyler söylemeyiniz. Kendimi ölmüş te mezarımın başında mersiye söyleniyor sanıyorum.

Niçin Nise geldiniz? Buraya gelmemeliydiniz .. Siz, poletikada olduğu gibi aşkta da muhafazakârsınız. Aşkı klâsik adımlarla yürüten bir bale farzediyorsunuz. O halde bana artık yazmamalıydınız... Herşey yoluna girer ve ben sizin uzaklaştığınızı farketmezdim bile.,

— Beni arayacak mısınız Gladis?

— Niçin gidiyorsunuz? Benden niçin ayrılıyorsunuz? Söylediklerinizin arkasında

Kadıncağız kocasının Gladisle olan münasebatını bilir ve buna çok üzülürdü...

başka birşey olmalı. Yoksa başka bir kadın mı seviyorsunuz? Benim kıskanç olmadığımı biliyorsunuz.. Hakikatı söyliyerek beni fena bir düşünceden kurtaracaksınız.

— Ne gibi?

Gladis anî bir hareketle :

— Ben ihtiyarladım mı Mark? diye sordu. Fakat bu sualine derhal pişman olarak korku ve heyecanla kendi kendine tekrarladı :

(Bunu niçin söyledim? Bu doğru olamaz. Ben genç.. gencim)

Mark başını sallıyarak sakin bir sesle cevap verdi :

— Bilmiyorum. İnsanın sevdiği bir kadının yüzüne baktığını zannediyor musunuz siz? Onda daha derin şeyler, yüzdeki çizgilerin arkasındaki şeyler aranır : «Bugün beni çok üzecek mi? Artık beni üzmekten yorularak bana karşı müşfik davranacak mı? Beni sevecek mi? İlh..»

Eve gelmişlerdi. Güneş ortalığı aydınlatıyordu. Yanyana bahçenin ağaçlıklı yolunda yürüdüler. Gladis o vakte kadar kalbinde duymadığı bir acıyla muztaripti. Fakat bu acının aşk olmadığını biliyordu. Kalbinde yalnız "sevilmek„ ten başka bir arzu duymamıştı.

Yanındaki erkeğe bakarak düşündü:

— Onun boynuna sarılsam mı? Belki beni kolları arasına alarak göğsünde sıkar. Fakat hayır... Bu bana lâyık bir hareket değildir. Varsın gitsin... Ben güzel ve gencim.. bir başkası gelir.

Ona elini uzattı.

— Allahısmarladık Mark.

Adam titriyordu. Gladis bir saniyede onun üzerindeki kudretini ölçmüştü. Adam elini aldığı vakit uzun zaman onu bırakmak istemeden ve dudaklarına götürmek cesaretini de bulmadan öylece kaldı. Fakat nihayet eğilip onun elini öptükten sonra yüzü sakin bir mana aldı ve yavaşça:

— Allahısmarladık.

Diyerek oradan uzaklaştı.

VI

Karmen, Gladisin ince belini, uzun bacaklarını uğuştururken:

— Siz hiç ihtiyarlamıyacaksınız, çünkü güzelliğinize vaktinde itina etmeğe başladınız . demişti. Fakat bu Gladis için kâfi gelmiyordu. O ihtiyarlamak tehlikesine maruz kalan ve ufak bir sebeple bozulabilen bir güzellik değil, hakikî gençliğin muzaffer parlaklığını istiyordu.

Yolunun üstündeki alelâde bir adam başını çevirip ona baktığı vakit, yahut yağmurlu bir günde sokağın başında bekleyen çiçekci çocuk ona elindeki buketi uzatırken: «Ne güzelsiniz madam.. ne güzelsiniz!» dediği vakit, içinde, aşktan sonra gelen tatlı bir sükûnete benzeyen bir rahatlık duyardı.

Artık arkadaşı Lili Fererle görüşmek istemiyor, onun yüzündeki çizgilere korku ile bakarak düşünüyordu:

— Aramızdaki yaş farkı ancak on senedir. O ellisinde ben kırkımdayım. On sene... Ne kısa bir zaman!

Birgün gelip yüzünün değişeceği fikrine birtürlü kendisini alıştıramıyor, o günleri haşiyetle düşünüyordu:

— Ben genç kalmak istiyorum. Ben herkese benzemek istemiyorum. Benim için hiçbir zaman «yaşına rağmen güzel kalmış!» demelerini istemiyorum.

Niçin böyle diyeceklermiş? Onun hakikî yaşını kim bilebilir? Henüz gençti.. otuz yaşında görünüyordu... Daha birçok seneler böyle görünecekti... Otuz yaş.. o bile Gladis için fazla idi.. o Londrayı, orada geçen hayatını hatırlıyor ve yine o günkü hislerini bulmak istiyordu... Kalbinden yükselen:

— Bitti.. artık bitti... Bundan sonra artık uzun seneler beğenilsen de eskisi gibi olamıyacaksın . o hisleri ancak ömürde bir tek defa duymak kabildir. Tabiatın bu kanununa rıza göstermelisin...

Sesini dinlemek istemiyor ve içinden taşan bir isyanla düşünüyordu:

— Niçin? Değişmiş ne var? Mark benden ayrıldı diye mi? Başkaları onun yerine gelecek...

Fakat Mark onu terketmişti.. ömründe ilk defa olarak bir erkek ondan ayrılmıştı... Bozgunun soğuk nefesini kalbinden geçiriyordu.

Fakat hayır.. mutlaka bir başkası gelecekti... Belki de Klod...

Amcasının kızı Tereza'nın kocasını hatırlayınca içi titredi:

— O beni çok sevmişti.. belki de halâ seviyer. Buraya geldiği vakit beni görür görmez hemen eski aşkı canlanacak ve kendini bana verecek.

Bir erkeğin aşkı.. arzusu.. ellerinin titreyişi.. gözlerinin kıskanç ve haris bakışları... İşte Gladis bunları istiyordu.. bunlardan hiç bir zaman bıkıp usanmıyacaktı.

Mayıs ayında Klod Nise geldi. Gladis onu, herkesten gizlediği ıstıraplı bir helecanla beklemişti. Hatta bunu, kendi kendisine bile itiraf etmekten çekiniyordu:

— Onun halâ bana aşık olup olmadığını, beni tekrar sevip sevemiyeceğini anlamak hoşuma gidiyor... Buna merak ediyorum... Zavallı Klod!

Ve büyük bir hararetle vücudunu ve yüzünü hazırlamağa çalışıyodu.

Klod akşam yemeğini onunla yalnız yiyecekti. Saat daha yedi olmadan Gladis aynasının karşısına geçmiş, yüzünü boyamağa başlamıştı.

İlkbaharın güzel bir akşamıydı; gök yeşil bir kristale benziyordu. Gladis Londrayı, şafakla balodan döndükleri geceleri, gül kokularını hatırladı. O zaman ne kadar masumdu? Gözünün karşısına, altın saçlı, beyaz elbiseli, beline bir buket kırmızı gül iliştirmiş bir genç kız çıktı. Yanındaki amcasının kızına şu sözleri söylüyordu :

— Siz bunları anlayamazsınız Tesi.. Siz başka bir kadınsınız... Siz hayat yolundan soğukkanlılıkla ve sükûnetle geçiyorsunuz. Bense hayatımı birdenbire yakıp kavurarak yokolmak istiyorum.

Hayalindeki bu küçük kıza gülümsüyormuş gibi bir saniye durduktan sonra düşüncelerine avdet etti :

— Bugün o vakitten daha güzelim... Klodun bende eski çocuk yüzünü aramasını istemiyorum. O bugünkü beni sevmelidir. Gençliğimi kıskanıyorum şimdi ben..

Oda hizmetçisini karşısında görünce birdenbire titredi :

— Bu akşam hangi elbisenizi giyeceksiniz madam?

Ona cevap vermeden baktı; sonra içini çekerek :

— Penbe esvabımı ve incilerimi.. dedi.

Klodun gözüne, bir zaman sevmiş ve ve istemiş olduğu genç kızdan büsbütün başka bir şekilde, tam manasıyle olgun bir kadın olarak görünmek istiyordu. Oda hizmetçisinin arkasından, elbiselerinin asılı durduğu odaya girdi ve uzun bir kordona bağlı elektrik lâmbasını eline alarak esvaplarına baktı.

Birdenbire derin bir yeis bütün varlığını kaplayıvermişti :

— Hayır penbe elbise istemem. Bir tane beyaz veriniz..

Nihayet Klod Boşan geldi. Onda kırlaşan saçlarından başka bir değişiklik yoktu. Terasada başbaşa yemek yediler. Karşılarındaki manzara gündüzün süslü bir tiyatro dekorunu andırdığı halde, geceleyin sevimli bir kır manzarası alıyordu. Uzaktan kurbağa sesleri duyuluyor ve havada kuru otla karışık bir göl kokusu dolaşıyordu.

— Hakikaten bundan sonra ömrünüzü tek başınıza İsviçre de mi geçireceksiniz?

— Evet, oradan bir daha ayrılmamak niyetindeyim.

— Hiç bir vakit mi?

— Hayret mi ediyorsunuz Gladis?

— Evet; mademki zavallı Tesi öldü ve oğlunuz Oliviye de Pariste...

— O Memlekete pek alıştım.

— Çok tuhaf insansınız Klod. Benim en yakın akrabam olduğunuz halde sizin hayatınıza ait hiç birşey bilmiyorum. Bundan sonra bütün ömrünüzü herkesten uzak, yalnız, yapyalnız nasıl geçireceksiniz?

Ve korku ile karışık boğuk bir sesle ilâve etti:

— Yapyalnız... Ne korkunç şey!

Klod onun yüzüne meraklı nazarlarla baktı.

— Yalnızlıktan korkuyor musunuz Gladis¿ Hiç değişmemişsiniz.

— Niçin değişeyim? Kadınlar değişmez.

Klod cevap vermeden Gladise baktı. Karşısında, başı öne eğilmiş bir vaziyette oturmuş, çok tabiî ve sevimli bir hareketle boynundan sarkan inci kolyesile oynuyordu. Halâ güzeldi fakat bugün, eskiden sevmiş olduğu kadının soluk bir gölgesi idi. Onu, Londrada ilk buluştukları zamandan sonra birkaç defa görmüştü. Aşk ve tuvalet peşinde dolaşarak ona ehemmiyet bile vermemiş, bir defa bile yüzüne bakmamıştı.

(Arkası var)

GAZAN OPERETİNİN TEMSİLİ

— *Başı 9 uncu sayfada* —

Yeşim sedirde uyuyor. Bir uğultu; sonra köşkün pencerelerinden Gazan girer. Yeşim uyanmıştır. Türk bayı olduğunu öğrenince ona yanında yer verir. Görüşürler, Gazan bir deri yazarak ikisi kaçmak üzere iken, yeşil elbiseli şeytan görülür: «Dur bakalım Türk oğlu» der. Gazan aldırmaz. Şeytan:

Vuracaksan durma vur,
Kurt şeytanı dişlemez,
Bana kılıç işlemez

Gazan

Türk erkekle döğüşür sana kılıç çeken kim?
Hileni yenmek için benim yetişir bilgim.

Şeytan

Türk oğlu tanımadın galiba düşmanını.

Gazan

Seni düşman yapıp ta Türk kirletmez şanını
İçi dışından fena, yüzü önünden kara,
Günde bin türlü kılık değiştiren maskara

Şeytan onu bayıltmak ister fakat o, daha önceden davranarak şeytanı bir mayi ile uyutur. Yeşim ile beraber çıkarlar. Aşağıdan Ananas'ın meydan okuması duyulur. Şeytan ayılırken iki Türkistanlı nedime girer. Korakrlar; onları bayıltır. Bahaman gelir, Yeşim'in kaçırılmış olduğunu ve şeytanı görür. Kılıcı ile vuracağı sırada şeytan kaybolur. Bayılan iki nedime kalkar. Diğerleri de gelerek hep birden şeytanı ararlar. Güzel şarkılarıyle perde kapanır.

***

Sahne birinci perdenin aynı. Ananas'ın adamları, zincire vurulmuş Bahaman'ın askerleri görülür. Bahaman'la Ananas kılıçla döğüşmektedir. Bahaman'ın galip geleceği sırada şeytan bir mayi püskürterek Bahaman'ı yere serer. Ananas bununla öğünür. Kuleyi yakmağa giderler. Gökten bir uğultu duyulur. Sonra irili, ufaklı taşlar yağma başlar.. ortalık dumandan görülmez. Herkes korku içinde kaçışırlar. Aralarında yere serilenler de çok. Bu sırada Ananas'ı kendi askerleri baygın olarak getirip bırakarak kaçarlar. Ortalık sakinleşince kuleden bir sepet iner. Biraz sonra dört Türkistanlı nedime görülür. Ananas ve yerde diğer yatanları bağlarlar; silâhları da bir kenara yığarlar. Ananas'ın saklanmış olan dört askeri gelir.

Kılınçlarını çekerek kızlerın üzerine yürürler.

Gayet güzel müzik temposu üzerine yaptıkları kılıç mübarezesi nedimelerin galibiyetile neticelenir. Bir boru sesi.. sonra esirlikten kurtulan Bahaman askerlerile geliyor. Kolları bağlı bulunan Ananas'ın af dilediğini görüyoruz. Pat koşa, koşa gelerek gökten yine bir kabakla deri parçasının düştüğünü haber verir. Bu deride Yeşim'in geleceği müjdesi var. Yüzlerdeki keder, şimdi dudaklarda gülüş, ağızlarda şarkı oldu. Bir pervane oğultusu duyuyorsunuz. İşte Yeşim Türk bayı ile uçan bir sandıkla iniyor. Deminki ağlayış, şimdi gözlerde sevinç yası..

Gazan Rakşaşanın üzerindeki cüppesinin çıkarılmasını ister. Ne görüyorsunuz? O, ayni zamanda şeytan değil mi imiş. Türk bayının önünde Ananas, Rakşaşa dize gelir. Gazan:

İşte bütün şeytanlar böyle iki yüzlüdür,
Cüppelerinin altı mutlak pürüzlüdür.

Ve uçağı nasıl yaptığını, Rakşaşa'yı bayıltmasını anlatır. Bu bilgili gence Bahaman kızını seve, seve verirken şöyle söyler:

«Türk kızı erkek gibi ata biner ok atar,
Yarın da diyeceğiz göklerde kanadı var.
Seni bir Türk'e vermek en büyük emelimdi,
Türkün en şanlısına lâyık oldun sen şimdi.

İki çifti herkes şimdi kutluluyor. Artık Gazan'ın sevinci hudutsuzdur. Bahaman yine sözü alır:

"Hayat bir döğüşmedir, aklı olan kazanır,
Bu döğüşmede Türkü dünya çok iyi tanır.

Şimdi, deminki birkaç kılık ve yüzlü Rakşaşa bile ne kadar iyi konuşuyor:

Evet dağları delip taşı işliyen odur,
Kendi döktüğü tuncu menevişliyen odur.
İnsanı, insan yapan, Demiri çıkaran o,
Medeniyete ilkin çelik yoldan varan o.

İşte yine Bahaman'ın uzun, uzun alkışlanan güzel bir beyti:

Onun elinden gelmez gökten yardım dilenmek,
Tembel tembel oturup üstünlere imrenmek,
O kendinden yaratır gücü aklıyla birlik,
Tarih tarih olalı Türk görmedi esirlik.

***

Bu iki üç gurupta, Pat rolünde Nejat Uluğ, eserin sonuna kadar ağır yükünü omuzlarında biricik taşıyandı. Cücede Ferda, Yeşimde Türkân sevimli ve rollerini muvaffakiyetle başaranlardan idiler. Gümüş servi rolinde Âliye, nedime rollerinde Utarit, Nevin, Ayten, Cazibe ve Hikmet hareketli danslarile alkışlanmağa değer. Rakşaşa da Ümit, Ayni. Gazan, Ananas rollerinde Orhan, Sadi ve Cem, Edip muvaffak oldular. Ahsin ve Bahaman da Nurettin ve Cevat güzeldi.

Perde kapanıyor, alkışlar... İçimde yenemediğim bir arzu ile eserin muharririni ve çocukları tebrike gidiyorum ama, siz halâ koltuklarınızda gömülü oturuyorsunuz. Doğru. haklısınız? Ben duyduklarımı size duyuramadım ki. Öyle ise hoşça kalın.

Bu istidatlara her fırsatta kucağını açık tutan Halkevini de içimden tebrik ediyorum. Kulağımda finalin şarkısı halâ çınlıyor:

Yuvana ulaş,
Yeri göğü aş
Aya, güne sen yaklaş!
Türk bin yaşa,
Türk çok yaşa...

. . . .

Sabahat Aygün

ve

Muharrir

RAGIP ŞEVKİ YEŞİM

Nişanlandılar

19-6-938

Bayan Cahid Uçuk tarafından yazılan ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Merkezi tarafından bastırılıp satılmakta bulunan:

Türk İkizleri

kitabını yavrunuz, bugüne kadar okumamışsa, mutlaka bir tane alınız. Ona tatil günlerinde eğlenceli, faydalı saatlar geçirtecektir.

Cildsizi 60, cildlisi75 kuruştur.

Anneler;

Okullar kapandı. Tamam dört ay sürecek olan büyük tatil müddetini, yavrunuzun nasıl geçireceği düşüncesi, her halde zihninizi yormaktadır değil mi ?..

Boş yere üzülüp, yorulmayın!.. Hemen Ankarada Çocuk Esirgeme Kurumunun neşrettiği: **ÇOCUK**

Dergisinin «Tatil abonesi»ne yazılınız. 70 kuruş gibi küçük bir parayla hem çocuğunuzu eğlendirmiş, faydalı şeyler öğretmiş.. ve hem de tertip olunan piyangoya iştirak ederek yavrunuza güzel bir armağan kazandırmış olacaksınız.

HALK HİKÂYELERİNİN EN SEVİMLİ KAHRAMANI

Yazan: RAGIP ŞEVKİ

Bu günlerde halk hikâyelerinin en büyük ve sevimli kahramanı Nasrattin Hoca üzerinde bir tetkik yapmakla meşgulüm. Beynelmilel bir şöhret kazanmış olan bu tipik adam, bende gittikçe artan bir alâka uyandırmağa başladı. Onu bir roman içinde yaşatmağa, fıkralarını kısım kısım, devir devir ayırarak doğuşundan, çocukluğuna, gençliğine, orta çağına ve ihtiyarlığına kadar bütün hayat seyrini ince bir üslub ile nakletmeğe, fıkralarını yerine göre aynen kullanmağa teşebbüs etmek niyetindeyim. Bu işi başarabilirsem, beynelmilel ve tarihî kahramanımızın, şöhretini tam ve mükemmel bir hale getirmiş olacağım. Ayrıca bu roman edebiyatımız ve folklorımız için de dikkata şayan ve nevi ender bir eser olacaktır.

Bir çok yazma eserler tetkik ettim, Hoca için yazılmış letaifnameler araştırdım, Gibb, Bayraktareviç, Edmond Saussey, A. Wesselski, M. Hartmann, R. Basset, H. Ethé gibi birçok şarkiyatçıların tetkiklerini okudum. Hepsinin de hemfikir olduğu şey Hocanın şuhluğu, nüktedanlığı, hazır cevaplığı ve zekâsıdır. Nasrattin Hoca arapların Hebenneka'sı gibi budala değildir, daima zariftir. Bizi kahkahalarla güldüren fıkralarının bir çoğunda derin bir zekânın, ince, çok manalı, her kafanın kavrayamıyacağı kadar zengin bir felsefe bulunmasıdır. O, insan denilen garip hayvanın düzensizlikleri ile alay eder, mağrura karşı, üzeri pislenmiş bir kaç karpuzu yedirmekle mukabele eder.. kos koca bir cihangirin er geç, bir fert olkrak toprağa gireceğini, ölüm denilen korkunç neticenin bir insani diğerlerinden ayıracağını anlatmak ister ve vücudüne bir akçe dahi baha biçmez.

Edmond Saussey, 1936 da neşrettiği " Türk Halk Edebiyatı „ isimli eserinde Hocanın fıkralarını ele alarak onun hayatını kısa pasajlarda anlatıyor. Hoca çiftçidir, Hoca vaizdir, Hoca sırasında Timurun bendesi, sırasında Akşehrin gözde insanıdır. Fakat hiçbir zaman kurtulamadığı fakrü zaruret onu şuhluğundan, zarifliğinden uzaklaştıramamıştır. Babası Sivrihisara bağlı Hortu köyünün imamı Abdullah Efendidir.

Hoca, vefakâr dostu eşegi ile beraber şehre gidiyor

1208 Milâdî yılında Nasrettin Hoca doğduğu zaman, Abdullah Efendi çocuğuna bırakacağı mirasa maliktir: yani fakirdir, ancak bir tarlası, bir evi var.. Tabiatin hırçınlıklarına göğüs gererek ailesini geçindirmeğe çalışıyor. Küçük Nasrettin büyüyüp okuma çağına gelince köy mektebine veriliyor, burada Abdullah Efendinin mollası Mehmet, çocuk üzerinde muessir olmaktadır. Molla Mehmet biraz budala, biraz amhak, pis ve derviş tabiatlıdır. Bir bülbülün ötüşü esnasında ancak tatlı tatlı uyunacağına kanidir, dalıp düşünmeğe ve zevk duymağa değil.. Küçük Nasrettin ise, daha küçüklüğünde bir zarafet taşıyor, çocuklar, hiç görmedikleri bir çizmeyi kendisine gösterdikleri zaman tereddütsüz; « bu bir kazma kılıfıdır! » diyecek kadar hazır cevaptır.

İnsanlar bazan en basit bir işi, en girift, en zorlu bir muadele haline getirdikleri olur: Krisiof Kolombun yumurtası, İskenderin düğümü gibi.. Hoca Nasrettin daha küçük yaşında, böyle zorlu, fakat haddi zatinde basit bir muadele çözmüştür.

Babası ile Kırşehre giderken bir dere kenarında çocukların ayaklarını dereye sarkıttıklarını ve gürültü ile münakaşa ettiklerini görüyor. Yanaşıp dinleyor ve meseleyi anlayor. Çocuklar ayaklarını birbirine karıştırmışlardır. Biri: "benim ayağım nerede?„ diye bağırıyor, öteki: « Hayır o Hüseyinin ayağıdır! » diye hızlanıyor. Bir başkası: " Gördünüz mü, ayaklarımız karma karışık oldu. Ben size bir yere toplanıp da ayaklarımızı suya sokmayalım! demiştim. Şimdi ayaklarımızı nasıl bulacağız! » diye ağlayor.

Küçük Nasrettin derhal ağaçlardan birinden bir değnek koparak çocuklara yanaşıyor:

" — Durun, ben şimdi ayaklarımızı bulurum! „ diyor ve değneği bütün hızı ile kaldırıp çocukların ayaklarına bir kaç defa yapıştırıyor. Çocuklar can acısıyle: « Aman! » diye bağırarak sudan fırlayorlar, böylece herkes kendi ayağına sahip olmuş oluyor.

⁂

Hocanın çocukluğu bitip de gençliği başladığı zaman, onu Akşehirde görüyoruz. Köyden kasabaya döndüğü gün, daha şehir kıyısında minarede bir müezzinin gayet kötü bir sesle, bağıra bağıra ezan okuduğunu görüyor. Ellerini boru gibi ağzına tutarak yukarıya haykırıyor: « Nideyim a babam! Pek dalsız budaksız bir ağaca çıkmışsın. Ben sana imdat edebilirim! »

Bu sizi güldürür, fakat koskoca bir delikanlının ezanın ne olduğunu bilmemesi imkânsız.. haddi zatinde bütün hücum, müezzinin pis sesle, bir öküz gibi düzensiz ve saygısız haykırmasına karşıdır.

İşte delikanlı Nasrettin, böyle bir hicivle Akşehire ayak basıyor, artık zekâsının tekâmülü ile karşılaşıyoruz. Her gün biraz daha olgunlaşıyor.

Bir cahilin: « Bu minareleri nasıl yaparlar?» sorgusuna karşı o, o kadar insafsızdır ki: " Kuyuları tersine tersine çevirip yaparlar!„ cevabile karşısındakinin kara cehline taş çıkartıyor.

Fakat yine de fakrü zaruretten kurtulamamıştır. Yemeğe ve bilhassa tatlıya mütehassirdir. Başıboş dolaştığı günlerde açık kapılardan burnuna çarpan yemek kokularıyle kıvranıp duruyor. Kaygısı, endişesi bazan Hocayı o kadar saflaştırıyor ki, ona gülerken içimiz yanıyor..

Bir gün bir fırının önünden geçerken bakıyor ki, misk gibi kokan nar rengi ekmekler dizi dizi dizilmiş. Delikanlı Nasrettin yutkunuyor, yutkunuyor ve nihayet fırıncıya yaklaşıyor: « Baba, bu ekmekler senin mi?» diyor. Fırıncı: «Evet, benim!» diyor. Hoca heyecanlı tekrar: " Sahiden senin mi, şu sıcak, pamuk gibi ekmeklerin hepsi, hepsi senin mi?„ diye mırıldanıyor. Fırıncı: " Ne kadar zorlasan, hepsi benim!„ diye cevap verince, Nasrettin bitap bir halde: " Ne duruyorsun öyle ise, yesen a!„ diye bağırıyor.

Hocayı delikanlılığı esnasında cerre çıkmış ta görüyoruz. Üç aylardaki bu seyahatı Hoca için yeni bir ıstırabtır. Çünkü her köy: «Bizim imamımız var!» diyip Hocayı kovuyorlar. Hoca nihayet bir köye gidiyor ki, orada köylünün bir tilkiyi yakaladığını, hayvanı nasıl müthiş bir azabla öldüreceklerini münakaşa edip durduklarını görüyor. Çünkü tilki köye yapmadık zarar bırakmamıştır. Hoca aralarına giriyor, tilkiye kendi kavuğunu, cübbesini giydiriyor, sonra kapıp koyveriyor. Köylüler: «Bire aman, Hoca, ne yaptın?» diye bağrışınca Hoca: «Durun!» diyor. «Ben ona öyle bir iş yaptım ki, sormayın, şimdi o bu kisve ile hangi köye gitse kovarlar!»

Delikanlı Nasrettin için rahat yüzü yoktur, daima bir gaygı içinde kıvrandığı halde de neşesini ve zerafetini kaybetmiyor. Orta çağı başladığı zaman ise, o bir kalenderdir. Artık herşey gözünde basit ve manasızdır. Fakat nükteleri de artıyor. Kırşehir kibarlarından Veli efendi zade gibi dostları; bunun yanında bir İranlı tütüncü, komşusu cesur bir sipahi vardır. Amma, yine de bütün Akşehir onu tanır ve sever. O, sırasında palavracı, sırasında alimdir. Dalkavukluk bilmez, kurnazlık edemez, ne meczup, ne de abdaldır. Hakikati korkmadan söyliyecek kadar cesurdur. İlmi, marifeti de vardır. İnce fenlere ve hikmetlere aşinadır. Melek gibi bir tabiatı içinde Hocayı daima nikbin olarak görüyoruz. Fenalığın amansız düşmanıdır, Herşeye inanır, fakat yalana asla tahammül edemez. Bazan çift sürdüğü, dağdan odun kestiği, ava gittiği görülür. Rend, lâubali bir adamdır. Küfürbaz, âdi, bayağı değildir.

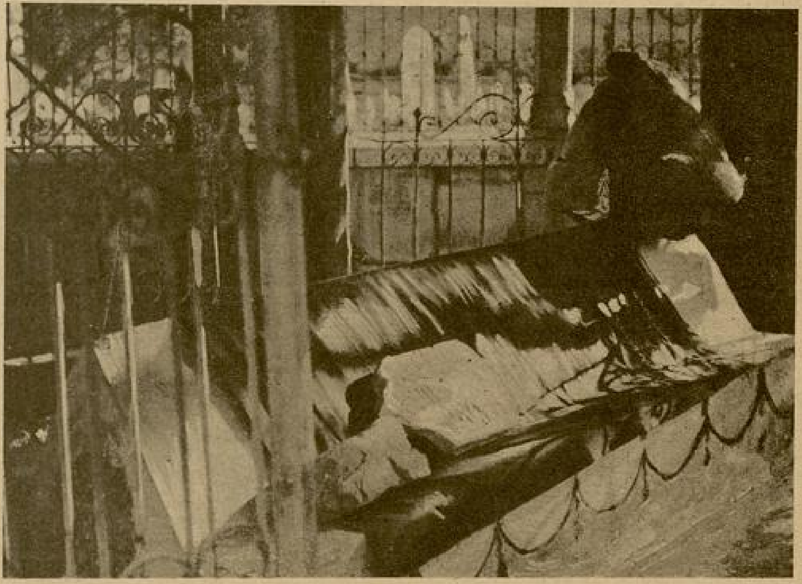
Nasrettin Hocanın mezarının içinden görünüşü : Sandukası ve kavuğu

Ortaçağı esnasında evlilikte Hocanın başını saran bir karlı dağ dumanıdır. Evlenirken düğün halkının çalakaşık zerde yediklerini, kendisini çağırmadıklarını görünce vurup gidiyor. Tam gerdeğe girileceği sırada uzun uzun aranıypr, bir bağda bulunuyor. «Aman koş, gerdeğe gireceksin Hoca!» diyorlar. Hoca dargın dargın cevap veriyor:

— Zerdeyi kim yedise gerdeğe o girsin!

Karısı doğurma zorluğunu çekmeğe başlayınca bakkaldan bir avuç ceviz alıp salladığını: «Oğlan cevizlerin sesini duyunca oynamağa çıkar!» dediğini gülerek hatırlıyabiliriz.

Hoca artık, karısı, oğlu, evi barkı ile meşguldür. Fakat seneler geçtikten sonra da karı ile geçimsizlik başlıyor. «Ben ölürsem büyük kıyamet, sen ölürsen küçük kıyamet!» diyecek kadar bizardır. Boşarken de Kadı ona karısının ismini soruyor: «Bilmiyorum, bu kadar yıl niçin öğrenemediğimi sorarsanız, zaten muradım geçinmek değil idi ki, adını sorayım!» diye cevap veriyor.

Hele Hocanın çirkin bir kadın alışı da «Kime görüneyim, bana görünme de kime istersen görün!» hikâyesinin doğmasına vesile oluyor. Bu çirkin kadını boşuyor, yerine yeni birisini, daha sonra bunun üzerine taze birisini alıyor. İki ortak bittabi geçinemiyorlar. Birgün Hocaya soruyorlar:

— İkimiz de bir gün bir dereye düşsek, evvelâ hangimizi kurtarırsın!.

Hoca bir taze karısının, bir de ihtiyar karısının yüzüne bakıyor, düşünüyor. Sonra ihtiyara dönüp:

— Sen yüzmek biliyorsun değil mi karıcığım! diyor.

Bu müteaddit kadınlar, Hocanın oldukça kadın düşkünü, aşk tutkunu olduğunu gösteriyor. «Mavi boncuk kimde ise...» hikâyesi de Hocanın sevdalılarını idareye çalıştığına bir misaldir.

Hocayı bir aralık seyahatlarda, sonra Timurun karşısında görüyoruz. Bundan evvel de müderrislik, kadılık, vaizlik ettiği oluyor; ve nihayet baştanbaşa mizah, baştanbaşa zevk ve neşe olan bu harikulâde adam 1267 de 59 yaşında ölüyor. Mezar taşında bir tarih vardır ki, o bunun son tuhaflığı olmuştur. Tarih 386 dadır. Tetkikçiler uzun boylu araştırmalardan sonra bunun aslının, rekamın tersine okunması ile 683 olduğunu, ölümü rivayetlerile bu rekamın biribirine uyduğunu görüyorlar.

Şimdi Akşehirde yapılıyor mu, bilmem. Cumhuriyetten evvel, kasabada evlenecek delikanlı ile kız, ikisi bir arada merhumun mezarına gidip kendisini düğüne çağırırlarmış. Çağırmayanlar ise çok çabuk ayrılırlar, evlilikleri bir cehennem hayatı ile sona erermiş!..

.

Nasrettin Hoca için yazmağa hazırlandığım romanı, bitirmeğe muvaffak olduğum gün, o, benim şimdiye kadar yarattığım roman ve hikâye kahramanlarının muhakkak ki en sevimlisi, en kuvvetlisi, en canlısı ve mükemmeli olacaktır.

●

Istıranca Eteklerinde

Yazan: *Mükerrem Kâmil Su*

Hayatının plânı girift değildi, tuttuğu yol çok sade ve tek cepheli idi. Çocuklarını yetiştirmek için çalışmak.. ne olursa olsun bir sarışın kadın eli ile altüst olan yaşayışını düzene koymak ve onun yıktığı beyaz yuva hayalini yeniden canlandırmak... O artık çocuklarına sadece anne değil, onları bırakıp giden hain, kalpsiz adamın yerini tutacak bir kuvvetti de..

Gerçi henüz genç yaşta, hayatın his ve heyecanına kanmamış bir ruhun zaman zaman acı sesler duyarak anılışları arasında böyle, bir köşeye sinerek yaşamak pek kolay değildi. Başarmakta olduğu iş icabı birçok yüksek, şen, temiz kadınlarla karşılaşıyordu. Onların kendilerine göre ne sonsuz ihtirasları,hevesleri, aşkları, heyecanları ve günlerini çeşit çeşit zevklerle süsleyen yaşayışları vardı. Bazan bir telefon konuşması, bazı prova salonunda iki yakın arkadaşın kahkahalara karışan fısıltıları, evlenecek bir genç kızın göğsüne sığdıramadığı istekleri ve taşkın heyecanları!. Yeni evli kadınların balo gecelerinden günlerce evvel model yaprakları üstünde daldıkları derin, zevkli düşünce âlemleri..

Bunlar genç kadının sinirlerine çarptıkça, zaman zaman kalbinin en gizli yerinden bir çığlık, bir isyan yükseliyordu:

"Niçin, niçin beni yüzüstü bırakan adama halâ sadık kalıyorum?

Manâsız kahkahaları, kucaktan kucağa atılan maddî varlığından başka birşeyi olmıyan bir kadın yüzünden ezilen kadınlık gururumun öcünü niçin ben de almıyayım?

Sevilmek, yeniden saadetimi aramak ve tekrar bir yuva kurmak benim de hakkım değil mi?

Birsenle Tunga yalnız bana mı aittirler?

Onların üzerinde, zevkinin oyuncağı

№: 22

olan o adamın hiç mi hakkı yoktur?

Niçin yakın, uzak herkese karşı hayatın maddî ve manevî bütün yükünü omuzlarıma alarak didinip durmalı?

Birseni okutuyorum. Ergeç kimseye muhtaç olmadan yaşıyacak, bir mesleğin sahibi olacaktır. Tungayı da bırakacak değilim.

Şu halde niçin işten artan saatlerimi kitaplara gömerek yaşıyayım?

Amma bu kitaplar insanın his inkişafına çok yardım ediyor, her an duygularının üzerinde işliyerek insan yaşayışını faali bir hale getiriyor. Fakat biraz da gülmek, gezip eğlenmek, kısaca yaşamak hakkım değil mi benim?.„

İşte arada sırada gönlünden sinirlerine, kanının her zerresine yayılan bu isyan sesi ile şimdi her zamankinden daha çok sarsılmakta idi. Hiçbir emek sarfetmeden, kadınlığının uyuyan hislerine el dokundurmadan, ne gizli bir bakış, ne küçük bir gülüş, manâlı bir sözle, hiçbir şeyle elde edilmeğe çalışılmıyan bir hissin karşısında idi.

"Ne ve kim olursanız olunuz, sizi seveceğim!..„

Diyordu. Berrin gözlerini kapıyarak bu ılık sesi içine sindiriyor ve yüreğinde tatlı, acı, karışık bir çarpıntının baş kaldırdığını hissediyordu.

Fuatın sevgisine, gözü kapalı bir düşüş denirdi. Çünkü ne mazisini, ne Cevadın yaptıklarını, ne de çocuklarını biliyordu. O sadece şekline kapılmış, belki de hareketlerini, düşünüş ve his edişlerini inceliyerek kendisini muztarip ruhuna yakın bulmuştu.

İki ayrı kutup olan hayatlarında bir tek birleşik yol vardı:

Geçmişte çekilen büyük bir ıstırap. Ve bu yolda biribirlerinin dilinden anlamak için belki de pek güçlük çekmiyeceklerdi. Nasıl ki mesut olanlar bir hıçkırığın, bir iniltinin parçalayıcı manâsını anlamazlarsa, ıstırap çekenler de pürüssüz bir gönül şenliği içinde gülüp söyliyen, hayatı renk, ışık, kahkaha ve gündelik sevinçlerden ibaret telâkki edenleri iç yaratılışlarına yakın bulamazlar.

Fuat evli bir kadın sevmişti.

Berrin kocasının hiyanetine uğramış, sevgisi zorla damarlarından, kalbinden sökülmüş ve dünyaya lânet eden hırçın bir ruh kazanmıştı.

Onun biricik sevdiği Özdeni vardı. Kendisinin de iki yavrusu.

Hemen hemen ayni yaşta idiler.

Fakat genç kadının hatıraları, o her aklına geldikçe içini yakan, sızlatan, gözlerine bulut ve yüzüne gölgeler düşüren o uğursuz hatıraları...

Bunlar zaman zaman aralarına bir duvar gibi dikilmiyecek ve o sıralarda taşlaşan, buzlaşan varlığı genç adama soğuk bir duygu vermiyecek mi idi?.

Sonra bu sevginin ebedî bir düğüm olabileceğine de inanamıyordu. O henüz çok gençken, rengi, sıhhati, şenliği, heyecan ve ihtırasları taptaze iken ve hisleri hiçbir şekilde örselenmemiş olduğu halde birgün kokusuna kanılmış, renginden usanılmış bir çiçek gibi sokak ortasına atılıvermişti.

Fuat, Cevatla ölçü kabul etmiyecek kadar güzel, yüksek, bilgili ve içli bir adamdı. Berrin bir his sendeleyişine tutulup ta evet deyiverse.. bu yeni evlilik hayatında dilediği sükûna kavuşacak mı idi?.

Karşılaşacağı her güzel yüz; gülen, konuşan, danseden, gençliğinin en çılgın günlerini yaşıyan her genç kız onun için bir tehlike olmıyacak mı idi?

Cevat içine öyle bir ürküntü bırakmıştı ki, ne kadar uğraşsa, çırpınsa; ruhunu, hissini parmaklarıyla ince ince tarasa, yine bu vehimden sıyrılamıyordu.

Berrin iyice inanmıştı ki, bir erkeği ölünceye kadar bağlıyacak kuvvet kendisinde yoktur. Sevilebilir, beğenilir. Bu, nihayet bir ân içindir. Belki birkaç yıl da sürebilir. Fakat sonra varlığını varlığına, taliini taliine bağladığı erkek; bir başka rengin, bir başka kokotun çekiciliğine sürüklenip gidecektir. Bu sonuca kendisini mahkûm eden uğursuz tali yere batsın!..

Berrinin düşünceleri bu noktaya gelip saplanınca, yüzüne zaçyağı dökülmüş gibi olduğu yerden fırladı.

Aynaya bakarken saçları arasında bir beyaz teli, gözlerinin ve dudaklarının kıyısında beliren ince çizgileri ilk defa gören bir kadın ıstırabıyle başladı kıvranmağa..

Nereden çıktı bu adam karşısına? Ne güzel yaşayıp gidiyordu. Gerçi zaman zaman gençliğinin isyanları olmıyor değildi. Fakat onları birkaç yaprak mecmua ve birkaç cilt kitap üstünde pekâlâ dindirebiliyordu. Kendisinden daha düşkün olanları, aldatılanları, bırakılan ve düşürülenleri düşünerek avunup gidiyordu.

Halbuki şimdi.. Sesi sarıcı, sözleri heyecan verici ve bakışları insanın içini aydınlatan ağırbaşlı, temiz yüzlü bir erkek, gündelik yaşayışının yürüyüşüne basmış; genç kadının uyuyan duygularını ayaklandırmış ve soğuyan yüreğinin üstüne bir kıvılcım sıçratmıştı.

Yatmak için karyolasının örtülerini açarken acı acı söylenmeğe başladı:

— Bundan sonra sevileceğini.. tam mânasile sevileceğini umuyor ve dinlediğin birkaç satır söze inanıyorsan acırım sana Berrin.. Artık sen kim, hayat ve saadet kim? On beş yaşında atıldığın evlilik yıllarından kucağında kalan iki canlı hatıra ile yeniden bir yuva kurmak ne delilik.. ne affedilmez çılgınlık!

Bu sevdadan vazgeç kızım. Yat uyu.. Sabahleyin yine erkenden seni bekliyen iş yığınına dal. Farzet ki, bir film seyrettin, güzel bir roman okudun, yahut sadece bir rüya gördün.

Unutmağa, ayılmağa, kendine gelmeğe bak Berrin!...

⁂

Berrinin iş odalarında yine masa başlarında genç kızlar çalışmaktadırlar. Dantel, kordelâ ve ince ipek kumaşların sevimli yığınlar yaptığı masa kıyılarında çamaşır işlerile uğraşan beş kız başlarını kaldırmadan işleriyle uğraşıyorlar.

Berrin birer birer dolaştığı odalardan sonra en çok burada kaldı. Çünki Kurt oğullarının gelininin üç gün içinde yetiştirilecek ipek çamaşırları dikiliyor. Genç kadın zarif olduğu kadar titizdir de.. her dikişi, her işlemeyi beğenmez, onun keskin kara kaşlarını yumuşatmak pek te kolay değildir.

Pijamasının paçalarındaki dantelin iyi tutturulmadığını, sutyendeki şeritlerin biraz geniş olduğunu gören Berrin, işçi kızlarla yavaşça konuştu. Azarlamıyan, fakat büyük bir saygı veren sesi ile yanlışları düzelttikten sonra bu odadan da çıktı.

Mavi salondaki modelleri gözden geçirmek için o tarafa doğru yürümüştü ki işçi kız eline âdi bir zarf uzattı.

Berrin, titrek elle yazıldığı pek belli olan bu kaba saba yazıyı tanıyamamıştı. Kayıtsızlıkla açarak yürümeğe başladı. Fakat imzayı görmesi ile sararıp titremesi bir oldu. İçine öyle bir ürperme dolmuştu ki, hemen rastladığı bir kanepeye ilişti.

Bir kere, beş kere, on kere okudu. Kâğıdı evirdi, çevirdi, buruşturup atacak oldu, vazgeçti. Perişanlığının yabancı gözler tarafından sezilmemesi için apartımanın ikinci katındaki dinlenme odasına çıktı.

"Sana ettiklerimin cezasını öyle bir çektim ki Berrin, işlediğim büyük günahı hayatımla ödüyorum. Kan kusa kusa son günümü bekliyorum. Senden bir sadaka gibi.. ilk defa avuç açan bir dilenci azabı ile yalvararak birşey istiyorum Yavrularımı bir kerecik gösterir misin bana? Ölmeden önce doya doya onlara bir defa bakayım. Acı bana büyük ruhlu Berrin„. Sonra İstanbulun kenar mahallelerinden birinde bir oda adresi...

Cevat, nihayet Cevat sesleniyordu. Ne halde olduğunu duyurmak, hor gördüğü çoluğunu çocuğunu bir kere görmek istiyordu ha...

Berrin'in başı ağrımağa başladı. Şakakları vuruyor, önce ılık bir sevin-

— Ne ve kim olursanız olunuz, sizi seveceğim!...

cin, çok tatlı bir zevkin aydınlattığı içi kararıyor, şimdi duyguları sararıp solmakta, bu kendiliğinden alınmış öcün verdiği sarhoşça gurur erimektedir.

Eğer Berrin, on yıl başbaşa geçen pek mesut bir yuvanın yıkılırken acısını kuvvetle ruhunda duymasaydı, şimdi gençliğinin, şerefinin ve yavrularının katili olan bu adamın ölüm yatağında kıvranması ona sonsuz bir bahtiyarlık verecekti.

Nesrinin bir cümlesi, perde arkasından gelen fısıltı gibi kulaklarından ruhuna siner, kayar gibi oldu. " Düşün ki Berrin bu adam seni tam on sene.. dünyada hiçbir erkeğin bir kadını sevmediği gibi sevdi ve yine hiçbir kadının ulaşamadığı bir şekilde mesut oldun. Seni o mesut etti. affetmelisin onu!.„

Büyük ruhlu Nesrinim.. hissin, hayalin ve en içli duyuşların kadını güzel Nesrin, böyle söylemişti. Şimdi yine topraklarından sıyrılarak, genç vücuduna hiç te yakışmıyan beyaz kefeninin katlarını aralıyarak ona bakıyor ve ona böyle söylüyordu.

Berrin başladı ağlamağa. önce yavaş yavaş, sonra hınçkırıklarla boğula boğula ağladı. Çırpındı, kıvrandı. Ne yapacaktı şimdi? Sahiden hasta mı idi? Verem ha ?..

Verem olmuştu Cevat öyle mi ? Genç kadın vicdan azabı duymadan sevindiğini, bu hastalığın eline düşen adamın buna pek lâyık olduğunu açık açık söyledi kendine..

Bir zamanlar aleyhinde ayaklanan bütün bir memleketin sitemini, isyanını önlemek için "Berrin verem, tedavisi için buradan uzaklaşması lâzım!„ demişti.

"Ah kalbsiz!„ demekten kendini alamadı yine Berrin..

Madem ki karın veremdir. Şu halde çocuklarını, kanının, canının bir parçası olan o yavruları niçin bırakıyorsun onun kucağında? O körpe yavrulara yazık değil mi? Herhalde onların ciğerleri senin yıllanmış ve bir sarışın büyü ile kararmış ciğerlerinden daha çok mikrop almağa müsaittir. O zaman ona bunu söyliyememiş, paçavra gibi suratına fırlatamamıştı bu hakareti... Berrin tekrar düşündü ki, yüzyıllar geçse, topraklar altında çürüyüp yine bir avuç toprak olsa.. kemikleri bir toz gibi uzak diyarlara uçsa.. bu iftirayı unutmıyacak ve affetmiyecektir.

Genç kadın karşısında biri varmışta onunla konuşuyormuş gibi başladı söylenmeğe:

"— Cevat verem olduğunu, kan kustuğunu yazıyor. Buna çok sevindim. Sevinçten çılgına döndüm dememek yalancılık olur. Çünkü onun bende olmıyan, fakat bana bir çirkin iptilâ yolunda atılan, bulaştırılan bu hastalığa yakalanmasını bütün ruhum, kalbimin bütün temizliğiyle ben istemiştim. Yana yana, ağlıya ağlıya ben verem değilim, fakat onun bu hastalığa yakalanmasını istiyorum. Kan tükürdüğünü görmeden ölürsem yanarım gençliğime diye kıvranmıştım.

Dileğim yerine geldi, bu iyi, hem çok iyi...

Günahkâr bir aşk için nefret ettiği, basıp geçtiği ve pek hor gördüğü çocukları, ne pahasına olursa olsun bir daha ona göstermiyeceğime söz vermiştim.

Sözümden döneck miyim?

Şüphesiz hayır.,

Şu halde beyaz tavanlı bir odacıkta onları sayıklıya sayıklıya ölsün, gitsin. Ona karşı hiçbir borcum yok...

Bankadaki hesapla beraber gururunu da kabartan parası varken, ve bir kadın severken hiç birimizi gözü görmiyordu. Düştüğü zaman aklına geldik. Zaten düşmeseydi hatırlamıyacaktı değil mi?

Berrin aşağı kata indiği zaman sapsarı kesilmişti.

Şakaklarını oyan, burgulayan keskin bir ağrı gözlerini yaşartacak kadar kuvvetli idi. Apartmanın iş odalarını dolaşan direktör Bayan Hatice halindeki perişanlığı sezerek yanına yaklaştı:

— Rahatsız görünüyorsunuz, çıkıp dinlenmez misiniz?

— Biraz başım ağrıyor. Burada geçiştirmeğe çalışacağım.

Ve sonra ne yapacağını bilmez bir insan şaşkınlığı, kalbinde susturulmaz bir ıstırap kamçısiyle yanarak, kavrularak odalardan odalara geçti, dolaştı, durdu.

***

Gece elayak çekilip te ortalığa derin bir sessizlik sinince, daha çok fenalaştığını hissetti. Nihayet ölüme giden bu adam çocuklarının babası idi. Kendisine uzun yıllar hem koca, hem arkadaş, hem sevgi ve herşeyi olmuştu.

Çocuklarını çağırdığına bakılırsa şimdi yalnızdı. Tabiî ne olacak? Onu parası için avuçları içinde yuğuran, seciyesini, en temiz duygu ve düşünüşlerini, mesleğini, erkeklik gururunu ve yuvadaki değerini çiğneyip geçen kadın; elbette fena gün dostu olmıyacaktı.

Berrin onlardan ayrıldıktan sonra hiç birgün hayatlarını kovalamağa, ne yaptıklarını, nasıl yaşadıklarını araştırıp sormağa tenezzül etmemişti. Ayrılan hayat yollarında birbiri için iki uzak düşmandan başka ne idiler? Ve düşman düşmanın yararı olmadan izini kovalar mı?

Berrinin onlardan istiyecek, bekliyecek bir tek şeyi kalmamıştı. Demekki Cevat yalnızdı, vermedi, ölecekti, şimdi genç kadının bildiği şey bu kadarcıktı.

Mektubu alır almaz çirkin bir sevincin, haksız bir isyanın elinde bucalayıp ona koşmadığına, en düşkün zamanında yardım etmediğine pişman oldu. Öcünün, tabiatın eli ile alınmasını bütün ruhu ile istediği, bu istekle yanıp tutuşduğu zamanları hatırlayarak, kötü kalpliliği karşısında utanç duydu.

Bu kadar kalpsiz olmanın ne manası vardı sanki?

Niçin menfaatimizi ayak altına alanlara hemen düşman kesiliriz? Eski sevgi ve bağlılık birdenbire korkunç bir yüzgeri edişle hınca münkalip olur? Ah biz insanlar, bu kötü zaaflardan ne zaman kurtulacağız? Berrin böyle düşünüyor, şimdi böyle söyliyordu.

Tunganın küçük yüzüne baktıkça gözleri doluyordu. Biran onun büyüdüğünü, babası gibi yolunu şaşırdığını ve birgün kan kusa kusa ölüme mahkûm olduğunu düşündü. Bu his öyle acı, öyle katlanılmaz bir şeydi ki, genç kadın çılgın gibi oğlunu kucağına aldı. Yüzünü, saçlarını, çenesini öptü, öptü, gözyaşları küçüğün başına damlıyor; kendi boynundan göğsüne yuvarlanıyor ve arkası kesilmiyordu.

Nesrin öldükten sonra eteklerine sarılarak "Beni yüzüstü bırakmayın. Beni sokağa atmayın, başka kapı yüzü göstermeyin bana„ diye hıçkıra hıçkıra ağlayan Remziye yıllardanberi yanındaydı.

O genç kadının acı geçmişini ve bu yuvanın içyüzünü biliyordu. Berrinin ağladığını görünce dayanamadı. Tungayı kucağından alarak o da yaşlı gözlerle hanımına bakmağa başladı:

— Kendinizi üzmeyin böyle, ağlıyacak ne var ki? Ne oldu böyle birdenbire size?

— Sen Tungayı uyut Remziye, bu gece pek perişanım. Emek te uğramasın bu gece buraya, yalnız kalmak istiyorum.

Remziye Tungayı alarak odadan çıktı. Fakat istediği yalnızlık büsbütün sinirlerini oynattı.

Yılların arkasına gömülen Cevat çökmüş yüzü, dudaklarında pıhtılaşan kan damlalariyle sanki odadan içeri giriyor? Korkunç ölü bakışlariyle gözlerinden gönlüne dalıyordu.

Berrin ürperdi. Yerinden fırlıyarak dolaşmağa başladı. Fakat bu hayal bırakmıyordu onu.. Sığınacak bir kucak, bir dert arkrdaşı istiyordu. Ne yazık ki şimdiye kadar hiçbir dakika bu istekle sarsılmamış, bu ihtiyacı hiç, amma hiç duymamıştı. Candan bir dostu, bir arkadaşı, derdinden, dilinden anlıyacak bir yakını yoktu.

— Arkası var —

RÖMANYA KIRALI MAJESTE KAROL'un İSTANBULU ZİYARETİ VESİLESİYLE

— Başı 1 inci sayfada —

mükâleme sırasında Abdullah paşaya aynen şu sözleri söylemişti:

"Mareşalım. Zatı şahanenin, Romanyanın dostluğuna ve askerî mevcudiyetine büyük bir mevki ve kıymet verdiklerine delil olan bu ittifak teklifinden dolayı hakikaten çok memnun ve müftehirim. Osmanlı impratorluğu gibi ötedenberi kuvvet ve kudreti askeriyesini dünyaya tanıttırmış koca bir devlet ile küçük Romanya kırallığının ittifak edebilmesi büyük bir şereftir... Yalnız, dünyanın hali ve Avrupanın vaziyeti malûmunuzdur: Bir tarafta koca Rusya, ötede, müttefiki Almanyaya dayanmış Avusturya - Macaristan biribirine zıd siyaset takibeden bu iki büyük devletle, Romanya dost geçinmek mecburiyetindedir. Evet, Bulgaristanın büyümemesi noktasında menfaatlerimiz tamamile Devleti aliyeninkile birdir... Bulgarlar tarafından Balkanlarda çıkarılacak bir gaileyi bastırmak iki devlet için de ayni derecede mühimdir... Ancak, aldığım mevsuk haberlere göre, bugünkü Osmanlı ordusu, çok yazık ki techizat ve asrî talim ve terbiyei askeriye itibarile, hiç de benim bizzat gördüğüm ve ne olduğunu bildiğim Osmanlı ordusu değilmiş... Meselâ, İstanbulda sizin gibi birçok kmutedir kumandanlar varken, bugün Selânik gibi Makedonyanın kilidi olan bir yerde işi gücü tavuk ve horoz yetiştirmekten ibaret bir müşir, Manastırda askerlikle alâkası olmıyan bir kumandan, hele İstanbulun kale kapısı Edirnede askerden ziyade bir salon zabiti bulunuyormuş. İmparatorluğun öteki kısımlarındaki askerin ne halde olacağını kestirmek güç olmaz... Bu rivayetler doğru ise, böyle bir ordu ile teşriki mesaiye kalkışılabilir mi? Onun için, zatı şahaneden rica ederim, müsaade buyursunlar, erkânıharbiye reisi general Averesko'yu İstanbula göndereyim. Orada yakından tetkikatta bulunsun, Osmanlı ordusunun techizatı talim ve terbiyesi ve seferberlik teşkilâtı hakkında bana kanaat verecek malûmat getirsin, ondan sonra bu babta bir karar verebiliriz.„ demişti... Bundan 10 - 12 sene evvel bunları bana tekrar anlatırken, zavallı Abdullah paşa, kıralın huzurunda imiş gibi halâ renkten renge giriyor, hiddetinden gözleri yaşarıyordu...

Alttarafını söylemeğe bilmem hacet var mı...? General Averesko İstanbula gitti. Huzura kabul olundu. Nişanı zişanlara garkedildi... Fakat, askerliğimiz namına "Selâmlık resmi âlisi„ nden başka hiçbir şey görmedi... Yanlış söylemeyeyim amma, hattâ Harbiye mektebini bile galiba gezemedi... Tam tertibli bir askerî kıt'a bile gösterilemedi... Beş on gün güzel bir hava aldıktan sonra Bükreşe döndü... Tabiî askerî mukavele de, nice emsali teşebbüsler gibi suya düştü...

Balkan harbinde, Abdullah paşa Bulgarlara karşı hareket edecek ordu kumandanı idi. O sıralarda da ben Berlin sefareti müsteşarı idim. Seferberliğimiz tamam olmadan verilen "İleri marş...„ emri üzerine çoktan hazırlanmış bulunan Bulgarlar üzerine, kurdun ağzına koyun gibi yürüyen Osmanlı ordusu, tarihimizde görülmemiş bir şekilde bozulmağa başlayınca, paşanın pek dostu ve bizim de çok hayırhahımız olan Goltz paşa hergün sefarete gelir: "Aman, ne haber..? Canım bu Abdullah ne yapıyor...? Muhtemel bir Balkan harbine karşı seferberlik tertibatını hep birlikte çoktan hazırlamıştık. 400 000 asker toplanmadan tecavüzü harekete geçilmiyecekti. Ordu Lüleburgaz hattını tutup bekliyecekti... Bu ne iştir, hiç aklım ermiyor...„ diye terter tepinir, bizi de deli divane ederdi...

Kabahat, tabiî zavallı Abdullahda değil, öyle muhataralı bir sırada en güzide ve talimli askeri, devletlerin sözüne güvenerek terhis eden, sonra hazırlıklarını bitirmeden orduya hareket emrini veren hükûmette idi...

Memleketin müdafaası ile muvazzaf olan orduyu siyasete karıştıran kumanda heyetinde idi... Yoksa "Mehmetcik„ gene o «Mehmetcikti„..Nitekim, o büyük felâketten sonra çıkan Dünya harbinde dört yıl kanını ırmak gibi akıttıktan sonra, yine baştakilerin beceriksizlikleri yüzünden felâketten felâkete düşen Türk, ne yaptığını ne yapılması lâzımgeldiğini bilen bir ele, bir başa sahip olunca harikalar gösterdi, ve bütün o acıları birden unutturan harikalar yaratarak Türk'ün şerefini göklere çıkarttı...

Yeni Romanımız : YARALI KURT

Yazan : RAGIP ŞEVKİ

Yarım Ay yakında yepyeni mevzulu çok güzel bir aşk romanını tefrikaya başlıyor. Bu roman, içinde yaşadığımız dünyanın en kudretli hadisesini en ince bir üslüple size sayfa sayfa açacak, her satırını büyük bir marak ve heyecanla takip edeceksiniz.

YARALI KURT

Bu çok güzel romandan birkaç pasaj :

Bey Ayşeyi omuzlarından tutarak : "— Benden niçin kaçıyorsun ?„ dedi. Ayşe cevap vermedi. Bey ellerini kaldırdı. Ayşenin başından tuttu : "— Ben seni seviyorum Ayşe!„ dedi. Sonra eğildi. Ayşenin başı ile kendi başı birleşti.....

YARALI KURT

Ayşe birdenbire : "Osman, Osman!„ diye bağırarak kıvrandı, ayakları büküldü ve karlara düştü. Kaçmak istedim, ayaklarım dolandı, Ayşenin yanına çöktüm. Halâ yaşıyordu. Gözlerini açarak bana : "Osman!„ diye seslendi. Üzerine eğildim, kısık bir sesle : "Beni kaçır, beni ondan kaçır, buradan kaçır!„ diye inledi.

YARALI KURT

Muhtarın uzattığı havluyu, sıcak suya sokarak kan ter içinde bulunan memenin üzerine tuttum, kan koyu kırmızı rengini bir anda kaybetti, yavaş yavaş sulandı, penbeleşti ve nihayet ten meydana çıktı.„

YAKINDA BAŞLIYORUZ

SÜVARİLERİMİZİN *(YARIM AY)a Beyanatları*

— Başı 5 inci sayfada —

sahaya kadar indi. Bu sırada bayrağımız, yanında muzika ile çalınan İstiklal marşı ile beraber, şeref direğine çekiliyordu.

Musolini, selâm vaziyeti duran ekibimizin şefinin elini sıktı ve tebrik ederek üstünde ismini taşıyan kupayı verdi.

Eyüp Öncü burada, belki Romada olduğu gibi bir nefeste katetmeğe çalıştıkları mesafeyi bitirmiş.. pek derin bir nefes aldı ve :

"— İşte bu kadar benim anlatacaklarım! dedi.

Bu sırada yanımıza ekibin en değerli uzuvlarından biri olan üsteğmen Saim Polatkan gelmişti, kendisinden Avrupadaki müsabakalar hakkında birşeyler anlatmasını rica ettim..

"— Nasıl, dedi. Benden de mi birşeyler anlatmamı istiyorsunuz. Arkadaşımın duygularına, hislerine bakın, hepimiz aynı his ve duygu içindeyiz. O ne anlattı ise benimkiler de aynı olacak. Romadan evvel Niste, ondan sonra Polonyada birer müsabaka yaptık.. Nisteki müsabakada Polonya ordusu kupasını kazandık. Ayrıca yapılan ferdî bir müsabakada bizim (Çakal) beni birinci yaptı. Bu müsabakada hazır bulunan kıral Emmanuel elimi sıktı ve beni tebrik etti. Bu beni değil beni yetiştiren Türkiyeyi, vatanımı tebrik etmek idi.

Saim Polatkandan sonra aramıza gelen Cevat Gürkana : "Siz ihtisaslarınızı söylemez misiniz„ diye rica ettim.

"— Biz, dedi. Millî vazifemizi yaptık. Siz de, gazetelerde yazdığınız güzel yazılarla, bizi bilseniz yabancı memleketlerde ne kadar çok sevindiriyordunuz!. Bu sevinç azmimizi, millî vazifemizi ifaya gayretimizi son derece arttırmıştı.

Sözün burasında diğer süvariler de yanımıza gelmişlerdi. Ekip şefi Gürkan :

"— Haydi çocuklar çıkalım„ dedi.

Onlar, ıstanbul valisi Muhiddin Üstündağın süvariler şerefine verdiği ziyafete gidiyorlardı. Çelik mahmuzların biribirine vurulmasından çıkan şakırtının temposuna ayaklarımızı uydurduk. Roma meydanlarında ay yıldızlı şanlı bayrağımızı gururla dalgalandıran, kahraman ordunun bu mütevazi, fakat cevherli çocukları ile sokakta yanyana gitmek bilseniz ne kadar zevkli idi.

Lokman Hekim

Lokman Hekimin (22) inci sayısı çıktı (gençlere ve evlilere ibret dersi!), (Büyük önder Atatürkün milletimize teberruları) (Gençlerimizi harap eden uyanık iken ihtilam olmak hakkında) (Türk süvarilerinin muzafferiyetleri) (Lokman Hekimin öğütleri) (Sağlam çocuk yetiştirmek) (ayni) (Kürk mantoları nasıl saklamalı) (Sigara dumanı zehirlidir) (Bayanlar kız mı doğurmak istersiniz oğlan mı?)

(Medeniyet aleminde neler görülür) (Ayakkabları nasıl muhafaza etmeli) (Fındık sıçanları nasıl çoğalır ve öldürülür) gibi kıymetli hikâyeler vardır. Tanesi 7,5 .Seneliği (100) kuruştur. Ciltlisi (125) kr. Divanyolu No. 104 Lokman Hekim

KIRMIZI BALIKLAR

YAZAN: CAHİT UÇUK

№ : 20

Birden camı açtı. Uzaklardan koşup gelen çılgın rüzgâr, nemli vücuduna, soğuk bir elbise gibi sarındı Islak alnını serin bir el gibi örttü.

Genç kız, üşüdüğünün, titrediğinin farkına varmıyor; yalnız, yapraksız kalmış akasyalar gibi, rüzgârın kuvvetli sağnaklarile olduğu yerde sallanıyordu.

Herşey, ona uzak kalan bütün güzellikler kendinden kaçıyor, kıymet verdiği renkler soluyor, onu ısıtan sevgi ateşleri kararıyor, ruhunun son ümitleri çaresizliğin engininde boğuluyordu. Filiz, onu yaşatan, ve diri tutan hayat özünün yüreğinde söndüğünü, derin, sonsuz, uçsuz boşlukların varlığını kapladığını hissediyordu.

O sırada hiç beklemediği birşey, onu tekrar hayat kaynaklarına atan bir mucize oldu. Hasanın ıslığını duymuştu. Birân sonra, genç adam ağaçların ortasında göründü. Filizi pencerede bulduğuna sevinçli, gülerek ıslık çalıyor, aşağı inmesi için eliyle işaret ediyordu.

Filiz, ruhunu kaplayan heyecandan bayılacak bir hale gelmişti. Herşeyi, onsuz geçen günlerin bütün azabını, gönlünü dolduran kederli yalnızlıkları, ümitsizlikleri unutarak, dışarı fırladı. Önünü görmiyordu. Salonu geçerek merdivenlere atladı. Yeni cilâlanmış basamakları uçar gibi iniyordu. Orta sahanlığa geldi. Kapıya yakın olan sol taraftaki merdivene atıldı. Oranın halıları serilmemişti. Filiz, bunun tehlikesini düşünecek halde değildi. Önüne uzattığı sağ ayağı basamağın cilâlı ucuna değerek kaydı. Kendini tutamadı ve ağır bir gürültüyle yuvarlanarak, alt salondaki büyük biçki masasının kalın demir ayağına çarptı. Gözlerinin önünde, salon birkaç kere döndü. Eşyalar, aynalar, pencereler biribirine karıştı. Sonra herşey manasız şekiller aldı. Renkli ışıklar söndü. Filiz, derin, karanlık bir boşluğun içine düşerek kendini kaybetti.

***

Filiz'in yatak odasında, bir ölüm ve matem havasının bunaltıc sessizliği vardı. Keskin ilâç kokuları, genç kızın limon kolonyası kokan odasının içini kaplamıştı. Küçük gece lambasının abajurundan dökülen ışık, yatakta büyük bir ıstırapla gerilen sarı yüzü, kıpırdısız yatan genç kızın başını solgun bir renkle aydınlatıyordu.

Filiz'in sağ kolu, parmaklarının başladığı yerden, dirseğine kadar kalınlaşmış, beyaz bantlarla sarılıydı. Arada bir sol elini, sağ eline sağ koluna doğru uzatarak inliyordu. Yüzü incelmiş, birdenbire zayıflamıştı. Uzun siyah kirpikleri gözlerini sıkı sıkı örtüyor, alnında iki hat belirmiş; saçları beyaz yastığın üzerine dağılmıştı.

Yatağın ayak ucunda annesi ve Hümeyra duruyorlar; genç kadının yaşlı gözleri kızının sarı yüzünde, ağlayordu. Hümeyra, kollarını göğsüne çaprazlamış, yanaklarından yuvarlanan yaşları hissetmiyor gibiydi.

Hasan, yatağın kenarında oturuyordu. Gözlerini Filiz'in sarılı kolundan ayıramıyor, yüzü saklıyamadığı bir kederle yorgun ve zayıftı.

Arada bir yavaş sesle, konuşuyorlardı. Bir aralak Hasan, onlara dönerek fısıldadı :

— Gözlerimden bir türlü gitmiyor. ben onu penceredne görünce, sevinerek ıslık çaldım. Aşağı inmesini bekliyordum. Maksadım saatinin boş olduğunu bildiğim için, onu alıp gezdirmekti. Onun yerine, yüzü sararmış bir talebenin kapıdan fırladığını gördüm. Genç kız : "Otomobil !.. Filiz düştü !„ diye bağrıyordu. Şaşırdım. Koşarak içeri girdim ...

Genç adamın sesi titriyor, gözleri yaş içindeydi :

— Gözüme ilk çarpan şey, bir kalabalık oldu. Salon ağlıyanlar, çırpınanlarla doluydu. Kalabalığı yararak ortaya sokuldum. Fi'iz, yüzü sapsarı, gözleri kapalı, vücudü yerde, başı bir genç kızın dizinde yatıyor, alnına kolonya serpiyorlardı. Onu kucaklıyarak kollarıma aldım. Birisi üzerine bir palto örttü. Koşarak sokağa çıktım. Araba burada duruyordu. Yanımda gelenlerin yardımile, içeri uzattık. Bir genç kız, onun başını kucağına aldı. Hemen hareket ettim. Yolda arabayı sarsmadan yürütmeğe dikkat ediyordum. O genç kız, anlattı: Derste imişler, aşağıdan bir gürültü, bir feryat duymuşlar, sonra derin bir sessizlik. Hepsi birden aşağı koşmuşlar, Fi'izin yerde baygın yattığını görmüşler...

Hasan, ellerini yüzüne kapadı. Ağlıyordu. Sonra ellerini açtı :

— Hastaneye gittik... sağ kolu bilekten kırılmış... çok ıstırap çekti yavrucuğum... çok ıstırap çekti...

Hasan, yeniden ellerile yüzünü örttü. O sırada Filiz, inlemeğe başladı. Genç adam, yerinden sıçrayarak, onun üzerine eğildi :

— Yavrucuğum... Fi'iz ablacığım benim... Fi'iz ablacığım!..

Onun saçlarını okşıyor, dudaklarını alnında dolaştırıyordu :

— Yavrucağım... Fi'iz ablacığım...

Genç kızın alnındaki hatlar çözülerek dağıldı. Gergin yüzü yumuşadı. Ve bir sevinç belirterek, uzun kirpiklerini zorlukla aralattı. Gözlerinin içine bakan Hasanı görünce, gülümsedi, ancak duyulabilen bir sesle mırıldandı :

— Hasan!.. Beni bırakma!..

Genç adam, ona büsbütün eğildi :

— Sevgilim, seni bırakır mıyım hiç!., Bir dakika ayrılmam... Hep yanındayım...

Filiz'in kiprikleri ağır ağır kapanarak gözlerini örterken; sol elini korkar gibi yavaş bir hareketle Hasana uzattı. Genç adam, bu ateşten yanan, uzun parmakları, ince, yumuşak eli avuçlarına aldı. Bütün ruhundan taşan bir hisle, genç kızı kucaklamak, tıpkı ateşli eli avucunda tuttuğu gibi, onun yanan, acı çeken vücudünü kollarının arasında saklamak istiyordu. Filiz'in ıstıraptan gerilen parmakları, genç adamın avuçlarında büyük bir teslimiyetle kendini bırakarak gevşedi. Rahata kavuştu. Hasan, soluk almağa korkuyor, en ufak bir hareketi kızı rahatsız edecek sanıyordu.

Filiz'in yüzü, belirsiz gülüşünü vakit vakit kaybederek, acı ifade eden manalarla geriliyor, alnında hat çiziyor, şakakları ıslanarak terliyordu.

Koridorun saati onikiyi çaldı. Hasan, başını Filiz'in sarı yüzünden ayırarak, genç kızın annesine, sonra Hümeyraya baktı :

— Siz yatsanız, çok yorgunsunuz. Ben Fi'izin yanında kalacağım... onu bana emniyet edebilirsiniz sanıyorum...

Yavaş söyliyordu. Sesindeki şefkat, sevgi dolu ahenk; genç kadının yüzünde minnet dolu bir ışık belirtti :

— Eksik olma yavrum... onu, bütün hayat uzunluğunca sana bıraktım zaten.. insanlığına inanıyorum çocuğum...

Yerinden kalktı. Yanında, mahzun

bir gülümseyişle onları dinleyen Hümeyranın saçlarını okşadı.

— Haydi kızım, biz yatalım...

Sessiz adımlarla odadan çıktılar. Hasan, onların arkasında baktıktan sonra, Filize döndü.

Genç kızın kanı çekilmiş solgun yanaklarını, uzun kıvırcık kirpikleri gölgeliyor.. geniş alnını, şakaklarını çerçiveliyen siyah saçları; beyaz yastığın üzerine dağılmıştı. Yüzüne, dikkatle bakılırsa, sezilebilen bir gümüş nakışlanmıştı.

Hasan genç kızın berrak ruhunun parladığı aydınlık, ışıklı gözlerini görebilmek, sesini duymak istiyor.. hareketlerini, kıpırdanışlarını özlemişti.

Filizin genç bir ölü gibi dalgın uyuyuşu onu yoruyor, örpertiyor.. adsız, ölçüsüz üzüntülerin derinliğine atıyordu. Genç kızı bir daha bulmamak üzere kaybetmiş gibi, titretici bir korkuya kapılmıştı.

Gözlerini onun gözlerinden ayırmıyor, kıvırcık siyah kirpiklerinin aralanarak manalı bir ışık sızmasını, sabırsızlıkla bekliyordu. Fakat, genç kız kıpırdısızdı. Yüzünün hiçbir hattı oynamıyordu. İnce yorganın altındaki belirsiz inip kalkışları olmasa, Hasan çılgın gibi ona sarılacak ve belki de:

— Uyan Filiz!.. Aç gözlerini Fi'ız ablacığım.

Diye haykıracaktı.

Dışarda rüzgâr ağaçları sallıyor, kış sesleri her yanı kaplamıştır. Camlara çarpan rüzgâr pervazlarda ıslık çalıyor, uzaklardan denizin uğultusu inliye inliye geliyordu.

Hasan, odanın ılık havasına, bir soğuk dalgası gibi dolan bu seslerin arasında, yalnız Filizin soluk alışlarını duyuyordu.

Genç kızda bir değişiklik oldu. Gözleri kapalı olduğu halde bir şeye bakıyormuş gibiydi. Yüzünü üzüntülü bir mana kaplamıştı. Solgun pembe dudakları aralandı.

Hasan, ona, soluk dudaklarına doğru eğildi. Filiz, ancak duyulabilen bir sesle mırıldandı:

— Anne... baksana!.. kırmızı balıklar yan yatmışlar...

Hıçkırarak ağlamağa başlamıştı. Yüzü ruhundaki sonsuz kederin ifadelerile yanıyor, sesinde o yürek derdinin titreyişi vardı:

— Ne güzel yüzüyorlardı!.. anne... artık yüzemiyecekler mi?.. Söyle anne... kırmızı balıklar öldü mü?..

Cevap bekliyor gibi, başını önüne doğru uzatıyordu.

Hasan, onun neler söylemek istediğini anlamıyor, yüzü sararmış, gözleri yaş içinde, şaşırmış, genç kızın muztatarıp kıpırdılarla oynayan dudaklarına bakıyordu.

Alt salondaki büyük biçki masasının kalın demir ayağına çarptı.

— Korkuyorum!..

Filiz'in alnı terlemişti. Genç adam, ürkek bir dikkatla onun alnını kuruladı.

— Korkuyorum!..

Genç kızın yüzünün manaları, korku ifadeleri almıştı. Hasan, daha fazla durmağa tahammül edemiyerek, onun nemli alnına dudaklarını dokundurdu. Sonra fısıldadı:

— Filiz... Yavrucağım... Filiz... Fi'iz ablacığım...

Onun sesi, hastanın üzerinde iyi bir tesir yaptı. Gergin ve muztarip yüzü gülümsedi. Bir müddet öylece durdu. Sonra uzun kirpikleri ağır ağır kalktı.

Hasan, gözlerinde onun gözlerini buldu. Sevgi ve şafkatla parlıyan zümrüt ışıklar, genç adamın yüreğindeki karanlıkları yıkadı.

— Hasan, yanımda mıydın?

Sesi, genç adamın hasretle yanan gönlüne, serin damlalar halinde doluyordu.

— Elbet Filiz, seni bırakır mıyım, yanından ayrılır mıyım hiç?

Filiz, büyük bir memnuniyetle gülümsedi. Başını hafifçe çevirerek, yanağını okşar gibi birkaç kere yastığına sürdü. Sonra gözleri kapandı:

— Ne iyi!.. Ben seni uzaklarda sanıyordum...

Sol eli Hasanın avuçlarına doğru uzandı.

⁂

Ertesi gün, yine fırtınalıydı. Ağaçların dalları çatırdıyarak eğilip kalkıyor, tenha yollarda, rüzgâr başıboş dolaşıyor, koşuyordu.

Hasan, zili çaldı. Bütün vücudü titriyordu. Bunun soğuktan mı, yoksa sıcaktan mı olduğunu anlıyamıyordu.

Kapıyı Filizin annesi açtı:

— Hoş geldin çocuğum...

Hasan, elindeki çiçekleri koluyle göğsü arasına sıkıştırarak, genç kadının elini öptü:

— Fi'iz nasıl?

— Daha iyice... açıldı biraz...

Koridor ılıktı. Hasan, paltosunu şapkasını aceleyle çıkararak, genç kızın odasına koştu.

Filiz, sabah bıraktığı gibi solgun, ve zayıf yatıyordu. Yalnız kıpırdısız, yorgun vücudünün en canlı noktası halinde gözleri parlıyordu.

Genç adamın odaya girdiğini görünce; Hasanın gözlerine yaş getiren bir hareket yaptı. Kollarını ona doğru uzatmak istedi. Fakat, sağ kolu alçı ve sargılar içinde olduğundan kıpırdamadı.

Hasan, elindeki çiçekleri yatağa fırlatarak, genç kızın açılan sol koluna atıldı.

Filiz'in gözlerinden yaşlar sızıyordu. Böylece ölçemedikleri bir zaman geçti. Genç kızın sıcak dudakları, kendine doğru eğilen Hasanın yüzünde dolaşıyordu:

— Seni gözlerimden kaybedince, bir daha dönmiyeceksin sanıyordum...

— Çocuk musun Filiz... Benim yolum burası... Nasıl dönmem?..

Filiz, ancak duyulabilen küçük ve yumuşak bir sesle söyliyordu:

— Günlerden beri çılğına dönmüş-tüm... Yalnızlık beni kefen gibi sarmıştı...

Hasan, yatağın yanına, Filizin sol tarafına oturdu. Onun saçlarını okşıyarak, arasıra eğilip öperek uzun uzun anlattı.

Filiz, onu dinledikçe, yanakları penbeleşiyor, yüzünün solgun ve kederli manaları eriyerek dağılıyordu.

Hasan, sözlerini bitirip susunca; Filiz, derin bir soluk aldı.

O sırada, annesi odaya girdi. Genç kız, işaret ederek onu yanına çağırdı:

— Anne... Biliyor musun Hasan neredeymiş? Niçin bize gelmemiş?

Annesi, başını salladı.

— Paristeymiş... Babasının mağazaları için mal almağa gitmiş. Bu o kadar anî olmuş ki, bana uğramağa vakit bulamamış, ancak bir kart yazabilmiş. Mağazanın sersem bir memuru, bunu dalgınlıkla masanın gözünde unutmuş postaya vermemiş... Pariste hiçbir dakika durmadan uğraşmış...

Fıliz, yorularak sustu, annesi:

— Ben söylememiş midim, dedi. Boş yere üzüldün, kendini harap ettin...

Genç kız gözlerini kapadı:

— Üzülmemek elimde değildi...

Hasan, yatağın ayak ucunda duran çiçeklerin ince kâğıdını açtı:

— Artık kötü günleri düşünme Filiz... onları unut.. bak sana ne getirdim!..

Genç kızın gözleri aralandı:

— Oh ne güzel güller... bu mevsimde nasıl buldun?..

Hasan, cevap vermedi. Filiz gülümsiyerek gülleri koklıyordu. İçini çekti. Ruhundan taşan derin bir memnuniyet, yüzünü aydınlatıyordu. Yine kirpikleri gözlerini örttü.

Hasan, bir müddet genç kızın solgun yüzündeki, gizli sevinçlerin ışıklarını seyretti. Sonra ona doğru eğilerek kulağına fısıldadı:

— Uyumandan korkuyorum Fi'iz ablacığım... Seni kaybetmiş gibi oluyorum... Başka aleme dalıyorsun, manalarını anlıyamadığım bir dille konuşuyorsun...

Filiz, gözlerini açmadan, yumuşak bir sesle sordu:

— Neler söyliyordum Hasan?

— Yüzen KIRMIZI BALIKLARdan, onların öldüğünden, yan yattıklarından bahsediyor, sonra hıçkıra hıçkıra ağlıyarak "korkuyorum" diyordun... Ne kadar üzüldüm, ne kadar üzüldüm bilsen...

Filiz'in yüzünde, uzaklara giden düşüncelerin manaları belirdi. Kaşlarının üstünde bir hat çizilerek kayboldu. Kirpikleri yarı aralanarak, dudakları hafifçe açıldı. Ilık, nefes gibi bir sesle fısıldadı:

— Rüyamda söylediğim "Kırmızı balıklar" ın masalını sana anlatayım mı Hasan?..

Genç adam, Filizin yarı aralık gözlerinin zümrüt bakışlarına bakarak mırıldandı:

— Seni dinliyorum Filiz...

Genç kız, Hasana çok uzun gelen bir zaman, öyle kıpırdısız durdu. Yüzü birdenbire değişmiş, çocuklaşmış gibiydi.

Hasan, ruhunun derinliklerini görmek ister gibi ona dikkatle bakıyordu. Genç kız, rüyada konuşur gibi yavaş, fısıltı halinde, yumuşak, kederli bir sesle anlatmağa başladı:

— Çok küçüktüm.. Pencerelerinde beyaz boyalı kafesler bulunan büyük bir evde oturuyorduk... Sarı ince hasırlar döşeli geniş sofalarında, daracık loş koridorlarında, gündüz bile dolaşırken yüreğimde bir korku çırpınırdı. Evimizin sokağa bakan ön yüzünün beyaz kafesleri hemen hiç kalkmaz; arka tarafın bana bir orman kadar ucsuz görünen bahçesini kucaklıyan pencerelerin kafesleri yoktu. Geceleri evin her yanında mavi ışıklı havagazı lâmbaları yanardı. Beyaz gömlekleri bozulan lâmbaların yanarken çıkardığı sesler hâlâ kulaklarımdadır. Odalarda yumuşak halılar, boyları tavana kadar yükselen eşyaların renginde çini sobalar; üstleri ipekli kumaşlarla kaplı, kenarları saçaklı kanapeler; alçak sedirler, altın gibi ışıldayan altları tepsili pirinç mangallar, duvarları yerden tavana kadar örten geniş aynalar vardı... o zaman bir türlü sayamadığım odaların bir çoğunun perdeleri her zaman örtülü durur, kapıları açıldığı vakit insanın yüzüne rütubet kokan serin bir hava çarpardı...

Bu büyük evde, arasıra yüzünü gördüğüm, dizlerine oturtup beni seven güzel babam; incecik vücuduna daracık koyu renkli, yakaları kolları dantelli elbiseler giyen, uzun kumral saçlarını sarı kemik firketelerle ensesine toplıyan, mahzun yüzü yalnız bana baktığı zamanlar gülümseyen annem.. ve birçok hizmetçilerle beraber oturuyorduk. Evin içi bir boş cami kadar sessizdi. Ve en ufak bir hareket, geniş sofalarda akisler uyandırırdı. . Yalnız babamı gördüğüm akşamlar, misafir salonunun bütün lâmbaları yanar, kışsa büyük çini sobanın nakışlı iç kapağından dökülen kırmızı alevler, beyazlı mavili halının üzerinde titreşirlerdi. Annem, kolları göğsü, ensesi açık, ipekli elbiseler giyer, yemekten sonra piyanonun karanlık kapağı açılır, annem kalbime ezginlikler veren parçalar çalar, vücudümü zevkle ürperten tatlı sesile şarkılar söylerken, evin içindeki kederli sükûnet dağılırdı. Böyle gecelerde üzüntü ile karışık bir sevinç duyardım.

Ertesi sabah uyanınca, annemin yatağında babamın boş yerini görürdüm. Annem, yine koyu renkli elbiselere bürünür, günlerce babamı tekrar gördüğümüz zamana kadar, açık yakalı konser elbisesini giymezdi...

Evin içindeki herşeyin üstünde görünmeyen bir ıstırap örtüsü var gibiydi. Nereye baksam, bu hissin tesiri altında kalıyordum... Her gün oturulan sokak üstündeki büyük odanın, akşam olunca, içleri sırma çubuklu sarı ipek perdeleri sıkı sıkı örtülürdü. Annemin konsolu ve üzerinde duran üç tane Çinli bebek, duvardaki asma saatin sesine tempo tutar gibi, hiç durmadan başlarını sallarlardı. Annem, bir kaç dostla, kışsa soba başında oturur, tepeçiç, iskambil, domino oynarlar; bazan da yalnız kalın ciltli bir kitaba başını eğerek okurdu.

Bu sessizlikten göğsüm sıkışıyor gibi bir sıkıntıya düşerdim. Dadımın söylediği masalı yarım bırakır, pencere önünü boydan boya kaplıyan sedirin üstüne tırmanarak, perdeyi aralar, burnumu cama yapıştırırdım. Sonra gözlerimi kafeslerin aralıklarına uydurmağa çalışarak sokağa bakardım. Karşı tarafta kapısında sönük bir ışık yanan, bazı geceler minaresi kandillerden gerdanlık takan küçük bir cami vardı. Karanlığa alışan gözlerimle minaredeki müezzini seçer, okuduğu ezan iliklerime kadar, korku karışık bir zevk ürpertisi verir,cami avlusundaki kocaman kavuklu mezar taşlarının, bu sesle ağır ağır sallandıklarını görür gibi olurdum. .

Evde hiçbir şeyden tamamile memnun olamıyordum. Annemin mahzunluğunu, babamın vakit vakit kaybolmasına yoruyordum. Çünkü ben de babamı görünce, annem gibi neş'eleniyordum. Fakat bu neş'emiz uzun fasılalarla vücuda geliyor, ve çok kısa sürüyordu.

Bazan günlerce annem sapsarı bir yüzle dolaşıyor, bana bakarken bile ağlar gibi gülüyordu. O zamanlar beni sofraya oturtmazlardı. Bir yemek vakti dadımın elinden nasılsa kurtularak yemek odasına girmiş, sofranın kurulmamış olduğu görmüştüm. Bunun arkasındaki gizli sırrı o zaman çözememiştim. Büyüdükten sonra anladım. Babamın ihmalleri evin bütçesini bozuyormuş...

Sebebini kavrayamadığım bir üzüntüyle yaşıyordum. Evin içinde beni memnun eden bir tek şey vardı. Kışın oturma odasına alınan, yazın sofadaki ayakları yaldızlı mermer masa üstünde duran büyük kavanozdaki "Kırmızı balıklar"...

Filiz, içini çeker gibi derin bir soluk alarak sustu. İçinde bulunduğu yıllardan ayrılmış, çocukluğunu yaşıyor gibiydi. İri yeşil gözleri mahzun bir süzgünlükle parlıyordu.

Hasan, dalgın, nişanlısının çocukluk yıllarını düşünerek, onu dinliyordu. Genç kız, kuru dudaklarını ıslatarak, yine o sesle, sözüne devam etti:

(Arkası var)

No. 82 YARIM AY BİLMECE KUPONU No. 82

Resimli Ay Matbaası Türk Limitet Şirketi

En nefis ve mutena baskı işlerini, en ucuz fiyatlarla ve en kısa bir zamanda yapar.

Ticarethanelerin ihtiyacı olan : Mektup kâğıdı, zarf, fa'ura, senet, poliça, reklâm kartları, her türlü defter ve cetveller, ambalaj kâğıtları...

Resmî ve hususî müesseselerin : Tab ettirdikleri broşür, kitap, mecmua, albüm, aksiyon kâğıdı, katalog, prospektüs, acenda vesaire...

Gazete — mecmua — kitap — afiş — takvim — muhtıra gibi her türlü baskı işlerinizde daima (RESİMLİ AY MATBAASI) nı tercih ediniz.

Bilmece No. 82

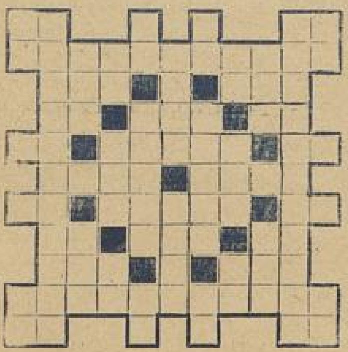

Boş hanelere öyle harfler yerleştirin ki soldan sağa, yukarıdan aşağıya okununca dilimizde karşılığı olan birer kelime meydana gelsin

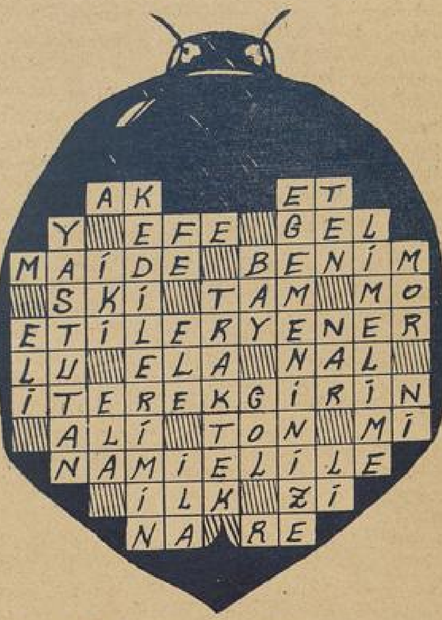

İstanbul Çengelköy Kuleli Süel Lisesi 215 Bay Lütfi Okay tarafından tertip edilmiştir

Bu bilmeceyi doğru çözenlere armağanlarımız :

Birinciye : Tuvalet takımı; İkinciye : Yazı takımı; 3 - 5 inciye : İpek kravat; 6 - 20 inciye : 50 kuruşluk birer kitap; 31 - 60 ıncıya : Yirmi beş kuruşluk birer kitap; 61 - 100 üncüye : 10 ar kuruşluk birer kitap.

80 inci sayıda bilmecemizden kazananlar :

3 çift ipekli kadın çorabı : İstanbul Nişantaşı Şişli Terakki lisesi sınıf 11 No. 365 bayan Atiye Eren.

Cizlâvet marka lâstik ayakkabı : İstanbul Burgaz adası piyasa caddesinde Kolalı yalıda bay Neşet.

Bir baston : İstanbul Hasekide yağhane sokak No. 233 de bay Aziz Çamlıbel.

100 kuruşluk bir kitap : Kayseri tayyare fabrikasında ustabası Ahmet Tibet. Adana Sıhhiye enstitüsü kâtibi M. Arif Savaş. Eskifoça Kenan Soner. Ankara Yenişehir Çankaya caddesi Tura apartman No. 1 de Nevzat Fer. İstanbul Çengelköy Kuleli Süel lisesi 9 - 2 den No. 215 Lütfü Okay. Samsun Ihlamur sokak No. 6 da Çiğdem Varol. İstanbul Piyade atıştan Baki Sönmez.

ON SENE GENÇLEŞTİM

Bundan böyle ihtiyar donuk bir hal alan teni, temiz ve genç bir hala sokup beyazlaştırmak çok kolay bir iş. Sonunda fen, ten ve cildi iyiçe besleyen maddeyi de keşfedip ortaya çıkardı. Bu madde uğuşturularak tene sürülnce mesamat tamamile açılıp serbest kalıyor. Çizgi ve buruşukluklar bertaraf oluyor, bazı cilde arız olan siyahımsı noktalar yokoluyor· Bu temizleyici ve besliyeci madde yalnız: yeni "TOKALON„ kreminde vardır.

Bu maddede, harikulâde bir kuvvet bulunduğu için, en çirkin yüzler bile az zamanda genç ve güzel bir hal alıyorlar.

"TOKALON„ kreminin "pembe„ renkli olanını gece yatmadan önce kullanınız. Uykunuzda derinizi tazelendirir. Sabahları ise "TOKALON„ kreminin "beyaz„ renkde olanını kullanınız. Tene bir beyazlık, bir serinlik verir.

Beyaz "TOKALON„ üzerine sürülen podra bütün gün kuvetini muhafaza eder. Teniniz, cildiniz nekadar fena olursa olsun " TOKALON „ kremini kullanmağa başladıktan sonra elde edeceğiniz neticeyi sevinçle karşılayacaksınız. "TOKALON„ ile hiç ummadığınız bir netice elde edeceğinize emin olabilirsiniz.